VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM. („Falu" Magyar Gazda és Földmives Szövetség.) Telefon: 11—55—62. Postatakarékpénztári csekkszámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földmivelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások" cimü füzetekkel együtt: Egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P. Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938 — XIX. évfolyam, 27. szám. — Julius hó 3

A Szent István-év megnyitása

Az Országháza kupolacsarnokában országos ünnepség keretében nyilt meg a *Szent István-év* junius hó 25-én. Lobogódisz várta az ország kormányzóját s a megjelent előkelőségeket, akik első szent királyunk 900 éves emlékének hódolatára gyülekeztek az egyes felekezetek templomaiban tartott istentiszteletekről. A megnyitáson a hercegprimással, a királyi hercegekkel és hercegnőkkel, a kormány elnökével és tagjaival, a Házak elnökeivel az élükön az egyházi, világi és katonai előkelőségek teljes számban vettek részt.

Vitéz nagybányai *Horthy* Miklós kormányzót a Himnusz hangjai fogadták, s az államfő zugó taps és éljenzés közben vonult be a kupolacsarnokba s foglalta el helyét a diszemelvényen.

Széchenyi Bertalan gróf, a felsőház elnöke, nyitotta meg az ülést. Hangsulyozta, hogy ezzel az ünnepséggel veszi kezdetét a Szent István-emlékév, majd hódolattal felkérte a kormányzót beszédének megtartására.

A kormányzó szózata

A beszéd, amellyel a magyar államfő Szent István nagy müvét méltatta, történelmi jelentőségü. Ércesen, keményen, messze érthetően hangzott el. Ezeket a szavakat és igy csak az mondhatta, akinek felelőssége korának szörnyü megpróbáltatásai közepette oly sok hasonlóságot mutathat a nemzete és hazája jövőjét megalapozó és védő első szent királyával.

Magyarország kormányzójának arca átszellemült, amikor beszédében ezeket mondotta:

— A szentistváni államesszme Középeurópában mindenütt a béke és igazság, a Szent Korona alatt élő népek testvéri egyetértésének és boldogulásának záloga volt. A történelmi viharok időszakonként elhomályosithatták Szent István államesszméjének fényét, de az eszményben lakozó életerő és lendület mindig újból és ujból napvilágra tört.

— Szent István áldott Jobbja ma is irányt mutat a nemzet ezeréves utján. S ha mi, kegyeletes utódok, hódolni akarunk a magyarság szent és bölcs vezérlő szelleme előtt, azt őseinkhez és magunkhoz méltóan csak egy szent fogadalom alakjában tehetjük, midőn megfogadjuk, hogy minden képességünkkel és egyesitett erőnkkel azon leszünk, hogy visszaszerezzük Szent István országának hajdani fényét!

Csodálatos *fény* gyulladt ki e szavak nyomán a csillogó kupolacsarnokban: a magyar szemek villanása. Percekig tartó éljenzés és taps harsant fel. A csonka ország kormányzójának ezt a szent fogadalmát minden magyar ember megértette... És követni is fogja...

A miniszterelnök beszéde

Az ünneplés elültével vitéz *Imrédy* Béla lépett a mikrofon elé.

Az ünnep jelentőségét vázolta s a helyzetet ismertette, amelyben a szent király országlása kezdődött. Majd igy folytatta:

— Vezérlő csillag kellett a magyarnak és az Uristen megajándékozta ezzel a csillaggal, a legnagyobb ajándékkal, amelyet a magyarság a történelem során a Gondviseléstől kapott. Izig-vérig magyar volt Szent István, fajának ragyogó fia. Tudta, hogy a mult gyarlóságait levetni és épitő elemeit uj egységbe összefoglalni csak akkor lehet, ha a nemzet rálép a krisztusi igazság utjára és onnan merit friss erőt a maga történelmi hivatásának megalapozásához.

— A bölcs tisztánlátásnak és a bátor cselekvésnek, a férfias erőnek és az életszentségnek, a látnoki adománynak és a realitások higgadt mérlegelésének, az emberfeletti fenségnek és a mindent kiegyensulyozó alázatnak ez a csodálatos találkozása soha nem ismétlődő jelenséggé teszik.

— Tündöklő csillag Ő a magyar történelem firmamentumán, amelyet kiván a magyar; kiván tanulságként; kiván és uj dicsőséget kereső vándorlásának ködbevesző ösvényein megujuló csodaként meg is talál, örök utjelzőül.

A lelkesitő hatásu beszédet nagy tetszés és hatalmas taps kisérte.

Az emlék-év programja

Utána *Hóman* Bálint miniszter tett jelentést az országos ünnepségekről. A Szent István Emlékév legkiemelkedőbb mozzanatai az augusztusi *Szent István héten* folynak le. Augusztus 15-én *Esztergomban* felavatják a müvészien helyreállitott árpádházi királyi palotát. Augusztus 16-án és 17-én a budai királyi várpalotában közszemlére teszik ki a *Szentkoronát*. Augusztus 18-án az *országgyülés Székesfehérvárott, az ősi koronázó városban, ünnepi ülést tart*, amely alkalommal Szent István király dicső emlékét törvénybe iktatják. Ugyanakkor történik meg a székesfehérvári *Szent István bazilika feltárt romjainak felavatása* és a *Sidló* Ferenc szobrászmüvész által készitett *Szent István-szobor leleplezése*. Ez a szobormü a régi székvárosban fogja hirdetni az első szent király nagy emlékét. A Szent István-év nagyszabásu ünnepségeit és ezzel az országos ünnepségeket is az augusztus 20-iki budapesti *Szent Jobb-körmenet* zárja le, amelyet a hagyományos módon a jubiláris alkalomnak megfelelő disszel tartanak meg.

*

A kegyeletes ünnepség *Kornis* Gyula képviselőházi elnök záróbeszéde után a Szózat eléneklésével végződött, hogy minden magyar szivbe és lélekbe elvigye azokat a magasztos érzelmeket és gondolatokat, amelyeket az államfő s az ország kormányelnöke nyilvánitottak és hangoztattak Szent István király dicső emlékének megünneplésére s hagyományainak követésére.

Ünnepelni fog az egész ország s vele a magyar falvak összesége is. Ünnepelni fog a kormányzó szent fogadalmának átérzésével, s tekintetét a Tündöklő Csillag felé irányitja, hogy új dicsőségét keresse és meg is találja.

A szenvedés és nyomor ellen indított harcot Imrédy Béla

Azoknak az alkotó munkától terhes és a feltámadásba vetett megujhodó hittől ékes hétköznapoknak a sorát, amelyeket ma él az ország népe, junius 26-án ismét országra szóló, irányt mutató ünnep szakitotta meg: *Imrédy* Béla miniszterelnök és *Sztranyavszky* Sándor földmivelésügyi miniszter tettek hitet *Debrecenben* ötvenezer fényi testben és lélekben és nyolc milliónyi csak lélekben jelenlévő magyar ember előtt a tettek politikája mellett.

A *Nemzeti Egység Pártja* ezen a napon rendezte a Tiszántul fővárosában, *Debrecenben* gazdanagygyülését, amelynek keretében a miniszterelnök és a földmivelésügyi miniszter adtak számot mindarról, amit a magyar élet megjavitása érdekében eddig tett a magyar kormány; beszámoltak jövő terveikről, de irányt mutattak arra is, hogy mit vár a nemzet sorsáért felelős mai generációtól az uj ezredév nevében a kormány.

A gazdanagygyülés vendégeit: *Imrédy* Béla miniszterelnököt, *Sztranyavszky* Sándor földmivelésügyi miniszter, *Hóman* Bálint miniszter és *Tasnádi Nagy* András országos elnököt nagy lelkesedéssel fogadta a Tiszántul gazdaközönsége, amelynek örömében résztvett az Alföld egész gazdatársadalma. A miniszterelnököt utjára a kormány több tagja: *Mikecz* Ödön igazságügyminiszter, vitéz *Rátz* Jenő honvédelmi miniszter, *Antal* István és *Zsindely* Ferenc államtitkárok, továbbá *Darányi* Kálmán volt miniszterelnök, *Lázár* Andor volt

igazságügyminiszter és mintegy száz felsőházi tag és országgyülési képviselő kisérte Debrecenbe.

A pályaudvari ünnepies fogadtatás után a város diszes ötösfogatán a nagygyülés szinhelyére hajtatott a miniszterelnök és kisérete. Amerre a menet elhaladt, mindenütt lelkes éljenzéssel, szünni nem akaró ünnepléssel fogadták a menetet a felsorakozott tömegek.

A „Hiszekegy" eléneklése után vitéz *Lossonczy* István főispán üdvözölte a miniszterelnököt, majd azután *Tasnády Nagy* András országos elnök és *Lázár* Andor volt igazságügyminiszter, Debrecen országgyülési képviselője, tolmácsolták a magyarság hitét és bizalmát a miniszterelnök és kormánya, valamint a *Nemzeti Egység Pártja* iránt.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszédek után *Imrédy* Béla miniszterelnök lépett a szónoki emelvényre.

Végzett munka — uj munka

A lelkes ünneplés lecsillapultával a miniszterelnök beszéde bevezető részében megállapitotta, hogy nem először áll szemben a Tiszántul népével, amellyel husz évvel ezelőtt a Piave mellett találkozott legelébb. Kijelentette ezután, hogy ezuttal nemcsak mint miniszterelnök, hanem mint a *Nemzeti Egység Pártja* vezetője is szólni kiván. Szeretettel emlékezett meg elődjéről, Darányi Kálmánról, akinek kormányzása alatt olyan légkör alakult ki, amely lehetővé tette, hogy alig egy-két év munkájával törvénnyé váljék a három alkotmányjogi javaslat: a *kormányzói jogkör kiterjesztéséről*, a *felsőház reformjáról*, valamint a *választások titkosságáról* szóló törvények formájában.

Megemlékezett ezután a miniszterelnök a Gömbös Gyula által kezdeményezett népi politika megvalósitását jelentő törvényalkotásokról; arról, hogy

a buza ára csaknem megkétszereződött,

a gazdák terhei könnyebbekké váltak; *a gazdavédelem rendezése ötvenezer kisgazda feje felől háritotta el az otthon elvesztésének veszélyét;* az állam biztositja az érdemes munkában megöregedett mezőgazdasági munkások öregkori kenyerét; a hitbizományi reformmal és a telepitési törvénnyel pedig a kormány megveti alapjait az uj földbirtokpolitikának. Leszegezte ezután, hogy a *Nemzeti Egység Pártjának* támogatásával végzett négyötéves munka eredményeképpen valóra vált *Magyarország pénzügyi és gazdasági egyensulyának megteremtése.*

Az elmult esztendők alkotásainak felsorolása után rátért a miniszterelnök az egészen közelmult és a jelen eseményeinek méltatására.

Megállapitotta, hogy a *győri program* a megvalósulás állapotába juttatja a legelső magyar álmot: a *magyar hadsereg* fejlesztését. Nagy lelkesedés fogadta a miniszterelnöknek ezt a megállapitását, amelyet a kormányelnök kiegészitett azzal, hogy

a győri program második nagyfontosságu célkitüzése, a falu felemelése.

Bekötő utak fogják a falvakat a nagy közlekedési hálózatba bekapcsolni, *kutak, orvosok, uj intézmények* fogják a falu egészségügyét szolgálni, a *mezőgazdasági értékesités előmozditását* pedig tárházak és hűtőházak fogják szolgálni.

A miniszterelnök ezután különösen kemény szavakkal ostorozta azokat, akik a komoly alkotások lekicsinylésével, tulzott követelések hangoztatásával, a tekintélyek lejáratásával, demagóg jelszavak hirdetésével,

tulzó áljobboldali, forradalmi jelszavak hirdetésével ködöt terjesztenek, zavarják a magyarság jelenét, megbénitják a komoly munkát és veszélyeztetik az ország jövőjét.

Ha visszatekint az elmult hat hétre, nincs oka sem neki, sem a kormány tagjainak szégyenkezniök. A kormány átvette örökségképpen a *győri programot.* A végrehajtás már meg is indult;

százmillió pengőt meghaladó rendeléssel dolgozik a nagy- és kisipar a hadsereg érdekében,

százötven kilométer elsőrangu közut épitésére adták ki a rendelést, közel hatezer munkás dolgozott a nagy mezőgazdasági munka megindulásáig a bekötőutakon, néhány nap mulva pedig lejegyzik *a győri program végrehajtásához szükséges kölcsön első 125 milliós részletét.* Az ugynevezett *zsidótörvény* végrehajtási utasitását az előirt három hónap helyett négy héten belül kiadta a kormány. Beterjesztette az elmult napokban a kormány a *szesztörvényt,* benyujtotta a *hegyközségi javaslatot* és *megreformálta a Magyar Nemzeti Bankot,* illetve fokozottan a magyar agrárérdekek szolgálatába állitotta.

Bejelentette ezután a miniszterelnök, hogy a kormány munkája a nyár folyamán sem fog szünetelni. Előkészíti az őszi munkaprogramot,

amely ugyancsak a mezőgazdaságra nagyfontosságu tervek megvalósitására irányul.

Igy a kormány intézkedni kiván a *tiszántuli állattenyésztés* fejlesztése érdekében; át akarja szervezni a *mezőgazdasági igazgatás szervezetét* és a mezőgazdasági kamarák bevonásával és kiépitésével lehetségessé akarja tenni, hogy a falu népe közvetlenül fordulhasson *tanácsért és oktatásért* a mezőgazdasági igazgatás hivatott szerveihez; gyorsitani kivánja a kormány *a földbirtokpolitika ütemét és a házhelyhezjuttatást.* A *Körös* hajózhatóvá tétele, ami 1940-re készül el, nagy lépést jelent az Alföld érdekében, mert a Hortobágy Turkevéig, a Sebes-Körös Körösladányig, a Kettős-Körös pedig Békésig lesz hajózható.

A pénzügyminisztériumban folyik az előkészitése a kisemberek terheit csökkentő reformoknak és a belső vámok eltörlésének.

Részletezte ezután a miniszterelnök az egyes tárcák körén belül előkészités alatt álló reformokat, amelyek valamennyijét erős szociális érzés hatja át. Bejelentette többek közt, hogy az igazságügyminiszter foglalkozik az *álláshalmozások megszüntetésének* kérdésével is.

A nagy lelkesedéssel kisért beszéd befejezése előtt alapos érvekkel bizonyitotta be a miniszterelnök, hogy a kormány valóban keresztény nemzeti és jobboldali politikát folytat, amelynek célja

a népi egység jegyében összefogni a népet és fölemelni a falut arra a kulturszintre, amelyen városaink vannak.

Gyönyörü szavakkal jellemezte azután a miniszterelnök a népi politika lényegét:

— E népi politika a szociális gondolat jegyében alakult — mondotta *Imrédy* Béla miniszterelnök — annak a szociális igazságnak a jegyében, amely azt parancsolta nekünk, hogy addig ne nyugodjunk, amig *nyomor és szenvedés* van, amig az apa nem tud kenyeret adni éhező gyermekének és *amig munkáskezek tétlenül hevernek, amig nincs meg a szociális igazság uj, magyar, modern értelemben vett szentisváni birodalma.*

Percekig tartó taps és éljenzés követte a miniszterelnök szavait.

Döntő elhatározások a jó értékesités érdekében

A miniszterelnök óriási hatást keltő beszéde után *Sztranyavszky* Sándor földmivelésügyi miniszter emelkedett szólásra.

Nagy figyelemmel várt beszéde bevezető részében rámutatott arra, hogy a trianoni békeszerződés különösen a Tiszántul értékesitési nehézségeit fokozta. Felhivta a Tiszántul és a csonka-ország egész gazdatársadalmát, hogy az aratás kezdetén vonja le a mult tapasztalatait.

Oda kell hatni, hogy a buza ára országszerte husz pengő körül mozogjon az értékesitési állomáson, tekintet nélkül arra, hogy az milyen távol van a határállomástól.

Figyelmeztette az ország népét, hogy *a betakaritás után senki ne dobja piacra egyszerre a gabonáját, hogy a kormány az egész évre biztosithassa a husz pengő körüli buzaárat.* A kormány nem hajlandó türni azt, hogy az értékesitési év végére 25—30 százalékkal emelkedjék a buza ára, amikor a gazda kezén már egy szem gabona sincs.

Az állatértékesités kérdésére térve, hangsulyozta a miniszter a legelőgazdálkodás fontosságát, majd bejelentette, hogy a kormány arra törekszik, hogy

az ország központjától, Budapesttől 150 km-re, vagy ennél messzebb fekvő országrészek 50 százalékos fuvardijkedvezményt kapjanak

és azok is, akik a Dunántulról, vagy az ország más részéből a Tiszántulra tenyészállatokat visznek.

A magyar föld öserejének pótlására hivatott mütrágyázás érdekében biztositani kivánja a *mütrágyaszükségletet megfelelő áron;* bejelentette, hogy *Debrecenben,* a Gazdasági Akadémia mellett, a közeljövőben *középfoku mezőgazdasági iskolát* kiván létesiteni és *öntözésre* a kormány eddig négymillió pengőt forditott. Beszédét — a gazdatársadalom összefogásának szükségességét hangoztatva — igy fejezte be:

— A kormány hüséggel fogja teljesiteni kötelességét a magyar nép és a magyar föld iránt, *a gazdatársadalom pedig legyen hü a magyar földhöz és sohase szakadjon el tőle.*

A miniszter éljenzéssel sokszor félbeszakitott beszéde után *Megay-Meissner* Károly szólalt fel, majd *Lossonczy* István főispán zárószavaival véget ért a példátlan nagyszabásu és sikerü gazdanaggyülés.

Imrédy Béla miniszterelnök ezután egyes falusi küldöttségek táncait tekintette meg, majd — ebéd után — a tiszántuli és az ország más vidékéről érkezett küldöttségeket fogadta, elbeszélgetve a vonathoz indulásig a magyar föld derék fiaival.

Antal István államtitkár vacsorája a német ujságirók tiszteletére

Antal István dr. államtitkár a Budapesten tartózkodó német birodalmi ujságirók tiszteletére junius 25-én este a Dunapalota különtermében vacsorát adott. A vacsora során *Antal* István dr. államtitkár köszöntötte a magyar királyi kormány nevében a német ujságirókat. Az államtitkár nagy tetszéssel és tapssal fogadott beszédére *Henningsen* dr., a német birodalmi sajtószövetség alelnöke, a tanulmányi csoport vezetője válaszolt.

Agrárváltókat fogad el a Jegybank

A *Magyar Nemzeti Bank* junius 23-ikán *Baranyai* Lipót dr. elnöklete alatt rendkivüli közgyülést tartott, amelyen elfogadta az alapszabályok módositására és kiegészitésére vonatkozó azokat a nagyjelentőségü javaslatokat, amelyeknek lényegét Imrédy Béla miniszterelnök képviselőházi kijelentései alapján már ismertette a *Vasárnap.*

Baranyai Lipót elnök a közgyülésen tartott beszédében rámutatott arra, hogy a változott viszonyok folytán uj ágazatokkal kell a bank üzletkörét kibővíteni.

Ezért 85 millió pengőt fog a Jegybank forditani az uj alapszabályok szerint létesithető piacszabályozó intézmény utján nyilt piaci müveletek lebonyolitására,

illetve az otéves terv hiteligényeinek ellátására. Ezeknek a hiteligényeknek ellátását meg fogja könnyiteni további 100 milliós kölcsön is, melyet a kincstár fog a banktól felvenni.

Kifejtette ezután, hogy a *kilenchónapos mezőgazdasági váltók leszámitolásának célja az, hogy a gazdák hitelszükségletének ellátása megkönnyittessék.* A Jegybank természetesen mindent el fog követni azirránt, hogy ez az üzletág meghonosodjék és neki szánt hivatását betöltse. Közölte ezután a főtanácsnak azt az elhatározását, hogy

a bank 10 millió pengőt juttat az egészen kisemberek hitelellátásának alátámasztására, hogy ezeknek termelésük fokozására és életszintjük megjavitására mód adassék.

Ismertette ezután az elnök az uj alapszabályoknak a bank szervezetére vonatkozó ujitásait. A mezőgazdasági hitelt ellátó intézetek képviselőnek a főtanácsba történő bejuttatását az indokolja meg, hogy a válságot megelőző időkhöz viszonyitva, az *ország mezőgazdasági jellege fokozottan előtérbe jutott és igy kapcsolatot kellett teremteni a mezőgazdasági hitelintézetek és a Jegybank főtanácsa között.*

A közgyülés egyhangulag elfogadta az alapszabálymódositó inditványt és felhatalmazta a főtanácsot arra, hogy a kormánytól a módositások beiktatását kérje.

*

A képviselőház *pénzügyi bizottsága* junius 24-én tárgyalta a Nemzeti Bank alapszabálymódositására vonatkozó törvényjavaslatot. A vita során *Schandl* Károly dr. kiemelte

a kilenchónapos agrárváltók jelentőségét, amely pénzügyi és hitelpolitikánk népies és agrár irányát bizonyitja.

Az ország örömmel fogadja, hogy a kormány ennyire felkarolja a falusi nép érdekeit és ezzel egész Európát megelőzi. Végül kérte a pénzügyminisztert, hogy tegye lehetővé *középlejáratu, néhányéves, kis agrárkölcsönök folyósitását.*

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter bejelentette, hogy a mezőgazdasági hosszulejáratu hitelek kérdésével a kormány behatóan foglalkozik és az a nagy munkaterv egyik programpontja. A 6—9 havi váltók illetékét az eddigi öt ezrelékről *két ezrelékre fogja leszállitani.*

A bizottság a javaslatot elfogadta.

A HÉT POLITIKAJA

A képviselőház megszavazta a szesztörvényt és a hegyközségi javaslatot

A képviselőház junius 23-án folytatta a szesztörvényjavaslat vitáját. Több felszólalás után *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter válaszolt a vita során elhangzott észrevételekre. Ismertette az ipari szeszgyárak megváltására vonatkozó rendelkezéseket, majd hangsulyozta, hogy *a törvényjavaslat életbeléptetése nem jelent termelési monopóliumot, hanem csak annyit, hogy a termeléshez engedélyre van szükség.* Eddig is ez volt a helyzet. Az *értékesitési monopólium valóban életbelép;* azonban

a monopóliumot a jövőben nem magántársaság, hanem az állam fogja gyakorolni,

ami csak előnyös lesz. Végül hangsulyozta, hogy a kisemberek bekapcsolása a szesztermelésbe közérdeket szolgál.

A miniszter nagy tetszéssel fogadott felszólalása után a képviselőház általánosságban elfogadta a javaslatot.

A képviselőház junius 24-iki ülésén a Ház részleteiben is elfogadta a szesztörvényjavaslatot, majd rátért

a hegyközségi törvényjavaslat

tárgyalására, amelyet *Baross* Endre dr. előadó ismertetett nagy felkészültséggel.

A hozzászólók sorában *Temesváry* Imre *olcsó védőszereket sürgetett a gazdák számára,* majd *Schandl* Károly dr. emelkedett szólásra.

Schandl Károly dr. elsősorban ismertette a bor védelmére hozott eddigi törvényhozási intézkedéseket; elismeréssel szólt a borközraktárakról. Hangsulyozta, hogy

nem a mennyiségi, hanem a minőségi termelésre kell a fősulyt fektetni.

Schandl Károly dr.-t a kérdés minden részletére kiterjedő beszéde után a képviselőház minden oldalán lelkesen ünnepelték.

A javaslat vitáját junius 27-én folytatta a képviselőház. *Czerman* Antal felszólalása után *Sztranyavszky* Sándor földmivelésügyi miniszter válaszolt a felszólalásokra.

Bejelentette, hogy a *törvény alapján 1111 községben fog hegyközség alakulni.* Az egészségre kártékony direkttermő szőlők kárpótlás melletti kiirtása nemzetgazdasági érdek is.

A miniszter beszéde után részleteiben is elfogadta a törvényjavaslatot a Ház.

A 33-as bizottság uj tagjai

A képviselőház junius 28-iki ülésén harmadszori olvasásban elfogadta a hegyközségekről, valamint a *szőlő és gyümölcsgazdálkodásról* szóló törvényjavaslatokat, majd az *Országos 33-as Bizottságba* küldendő 22 képviselő-tagot választották meg. A bizottság uj képviselőtagjai: *Ángyán* Béla, *Csillery András, Csizmadia* András, *Darányi* Kálmán, *Eckardt* Tibor, gróf *Eszterházy* Móric, *Hegedüs* Kálmán, *Hunyady* Ferenc, *Ivády* Béla, *Klein* Antal, *Krudy* Ferenc, *Krüger* Aladár, *Marschall* Ferenc, *Marton* Béla, *Mecsér* András, *Mocsáry* Dániel, *Petró* Kálmán, *Péchy* László, *Rassay* Károly, *Ronkay* Ferenc, *Tasnádi Nagy* András, *Tomcsányi* Vilmos Pál.

A Székesfehérváron tartandó országgyülés ügyrendjének megállapitására kiküldendő országos küldöttség tagjai lettek: *Eckhardt* Tibor, gróf *Eszterházy* Móric, *Pintér* László, *Tasnádi Nagy* András, *Tomcsányi* Vilmos Pál.

Több nemzetközi egyezmény és jelentés ismertetése után a

Jegybank reformjáról szóló törvényjavaslat

került a Ház elé, amelyet a képviselőház *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter felszólalása után elfogadott.

Az abádszalóki mandátum

Lossonczy István országgyülési képviselő főispánná történt kinevezése folytán megüresedett az abádszalóki kerület. A kerület választói egyhangu lelkesedéssel elhatározták, hogy a kerület mandátumát *Rátz* Jenő honvédelmi miniszternek ajánlják fel. *Rátz* Jenő honvédelmi miniszter julius 3-án mondja el programbeszédét.

A felsőház is megszavazta a költségvetést

A felsőház junius 23-án folytatta a költségvetés vitáját. A magas szinvonalu vitában résztvett vitéz *Meskó* Zoltán is, aki hangsulyozta, hogy az *ország népe a legmesszebbmenő bizalommal viseltetik az Imrédy-kormány iránt.*

Balogh Jenő örömmel állapitotta meg, hogy a *szociális gondolat diadalmasan halad előre a megvalósulás felé. Verebély* Tibor a falu egészségügyeinek felkarolását üdvözölte nagy örömmel.

A junius 24-iki ülésen több felszólalás után *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter szólalt fel. Hangsulyozta beszédében, hogy *az ország rendjének és nyugalmának biztositására minden intézkedés megtörtént.* Kijelentette ezután, hogy

elsőrendü feladatnak tartja az átgondolt, központilag irányitott szociálpolitikát lehetővé tevő szociális szolgálat szervezetének kiépitését.

Teleki Pál gróf kultuszminiszter beszédében különösen azt hangsulyozta, hogy *az iskolából számüzni kell a napi politikát.*

Waldbott Kelemen báró beszédében

tiltakozott az ellen, hogy az agrár Magyarországban Budapest külön vámterületet képezzen.

S. Bálint György a tanyai kultura fejlesztését és a mezőgazdasági szakoktatás kiszélesitését sürgette.

A junius 27-iki ülésen véget ért a költségvetési vita. Elsőnek *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter szólalt fel, hangsulyozva, hogy a költségvetés reális,

A pénzügyminiszter nagyhatásu beszéde után *Imrédy* Béla miniszterelnök szólt hozzá a költségvetéshez. A miniszterelnöknek a kormány legfontosabb célkitüzéseit is érintő, nagy ünnepléssel fogadott beszéde után *Bornemisza* Géza iparügyminiszter, majd *Sztranyavszky* Sándor földmivelésügyi miniszter válaszolt a tárcája körébe vágó felszólalásokra.

Mikecz Ödön igazságügyminiszter felszólalása után a felsőház a költségvetést általánosságban is, részleteiben is, elfogadta.

Szent István-javaslat

A felsőház ezután megkezdte a *Szent István emlékére Székesfehérváron egybehivandó országgyülésről* szóló törvényjavaslat vitáját. A javaslathoz *Glattfelder* Gyula, *Ravasz* László, *Kapy* Béla és *Kaltenecker* Viktor szóltak hozzá.

Megjelent a zsidótörvény végrehajtási utasitása

A *Budapesti Közlöny* (hivatalos lap) junius 26-iki számában jelent meg az ugynevezett *zsidótörvény* végrehajtására vonatkozó kormányrendelet. A rendelet intézkedik az *ügyvédi, orvosi és mérnöki kamarák* tagjainak bejelentési kötelezettségéről, majd kimondja, hogy minden munkaadó köteles az üzletében, üzemében, vagy bárminemü egyéb vállalkozásában értelmiségi munkakörben foglalkoztatott alkalmazottakról *az 1938 március 1-én fennállott állapotnak megfelelően julius 31-ig bejelentést tenni.* A bejelentést az értelmiségi munkanélküliség kormánybiztosához kell benyujtani, vagy beküldeni. A bejelentési kötelezettség kiterjed a közszolgálat körén kivül eső minden vállalatra, illetőleg üzemre, *a mezőgazdasági (kert- és szőlőgazdasági) üzemekre azonban egyelőre csak akkor, ha legalább öt alkalmazottat foglalkoztatnak értelmiségi munkakörben.*

A rendelet alkalmazása szempontjából zsidónak kell tekinteni azt, aki:

1. az izraelita hitfelekezet tagja;

2. 1919 julius 31-ike után tért át az izraelita hitfelekezetből más, bevett felekezetbe, vagy ezt az időpontot megelőzően tért ugyan át az izraelita hitfelekezetből más, bevett felekezetbe, de annak nem maradt megszakitás nélkül tagja;

3. akár 1919 julius 31-ike után, akár ezt az időpontot megelőzően az izraelita hitfelekezetből anélkül lépett ki, hogy más felekezetbe belépett volna, vagy az izraelita hitfelekezetből nem bevett felekezetbe tért át;

4. 1919 julius 31-ike után született, ha a megjelölt időpontban atyja, vagy anyja az izraelita hitfelekezetnek tagja volt.

Bár az előbbi 1—4. pont valamelyike alá esik, a rendelet szerint *nem lehet izraelitának tekinteni azt, aki hősi halált halt szülőknek gyermeke, hadirokkant, tüzharcos vagy hadiözvegy.*

Elutaztak olasz földre a magyar gazdaifjak

A *Falu-Gazdaszövetség* célkitüzéseinek egyike, hogy a magyar gazdaifjak külföldi tanulmányutjait megszervezze és ezzel — a tanulmányutakon résztvevő gazdaifjak révén — az ország egész területén kiépitse a külföldi példákon felbuzdult, képzett és tapasztalt gazdák hálózatát. A németországi és dániai csereifjak csoportjának néhány héttel ezelőtt történt elutazása után

junius 24-én bucsuztak el, ünnepies keretek között az Olaszországba induló gazdaifjak, akiket az idén hatodszor inditott el a Duce országába a Falu-Gazdaszövetség.

Az ünnepies bucsuzón a földmivelésügyi minisztert *Perneczky* Béla miniszteri titkár képviselte, Da Vinci gróf olasz követ megbizásából gróf Giovanni *Revedin* követségi tanácsos és Antonio *Vidmár* sajtófőnök vettek részt a Falu-Gazdaszövetség székházában rendezett ünnepségen, a *Falu-Gazdaszövetség* részéről pedig *Mayer* János v. földmivelésügyi miniszter, elnök; *Teölgyes* István dr. igazgató és *Szekeres* László dr. h. igazgató, az olaszországi tanulmányut szervezője voltak jelen.

Mayer János bucsuztatója

Az Olaszországba induló gazdaifjakhoz elsősorban *Mayer* János elnök intézett meleg szavakat. A földmivelésügyi miniszter képviselőjének és az olasz követség kiküldötteinek köszöntése után arra intette a fiukat, hogy mindenkor arra törekedjenek, hogy a látottakat és hallottakat megőrizzék és idehaza maguk és a haza javára értékesitsék.

— Ne feledjétek el — ugymond — hogy nektek odakint be kell bizonyitanotok, hogy kulturország fiai vagytok; hogy rajtatok keresztül itélik majd meg nemcsak a magyar gazdatársadalmat, hanem a magyar népet is.

— Olaszország velünk szoros barátságot tart. Kétszeres gonddal kell tehát ügyelnetek, arra, hogy erre a barátságra és szeretetre méltóknak mutatkozzatok. A Duce sokszor juttatja kifejezésre Magyarország iránti szeretetét és tiszteletét. Ő tört először lándzsát a magyar igazság mellett és a magyar fiukkal is mindig szeretettel bánik Olaszországban, annál is inkább, mert a Duce ennek a csereakciónak különösen nagy jelentőséget tulajdonit.

Perneczky Béla dr. miniszteri titkár, a földmivelésügyi miniszter képviselője, intézett ezután szertetteljes szavakat a fiukhoz, tolmácsolva a miniszter üdvözletét és azt a reményét, hogy a *Falu-Gazdaszövetség* révén Olaszországba kerülő gazdaifjak az idén is becsülést szereznek a magyar névnek.

A nagyhatásu közvetlen szavak után *Szekeres* László h. igazgató köszöntette olasz nyelven *Da Vinci* gróf olasz nagykövet képviselőit.

Revedin gróf válaszolt Szekeres László dr. üdvözlésére. Leszegezte, hogy

a csereakciók gondolata a Ducetől származik, aki a nagysikerü és a két ország közti barátságot kimélyitő mozgalmat éppen ezért különös szeretettel figyeli.

A lelkes éljenzés és Huj-huj-hajrá! kiáltás után egyik gazdifju köszönetet mondott az elhangzott buzditó beszédekért.

A gazdaifjak *Szekeres* László dr. vezetésével junius 24-én este utaztak el Budapestről.

Nagyvilág

A világpolitika elmult hete a megszokottnál nyugodalmasabb volt. A két legfontosabb kérdés: a *spanyolországi helyzet* és a *csehszlovákiai nemzetiségek mozgalma* ügyében nem történtek elhatározó lépések. Előbbi ügyben a benemavatkozási bizottság összeülése, utóbbiban a cseh kormány és a kisebbségek között eddig sikeresen halogatott tárgyalások megkezdése fog döntést hozni.

Oroszországban a „tisztogatás" folyik tovább; *Sztalin* legközvetlenebb munkatársai is menekülni igyekeznek a vértől megmámorosodott diktátor elől.

A *japán-kinai* harctéren a hadmüveletek szünetelnek a nagy árvizmiatt, amely végpusztulással fenyegeti Közép-Kinát.

Zog albán király, — aki tudvalevően *Apponyi* Geraldine grófnőt vette feleségül, — szeptember elsejére, uralomrajutása 10-ik évfordulójára, tüzte ki koronázását.

Gyönyörü szövetkezeti ünnep volt a Hangya kongresszusa

A miniszterelnök a kisemberek erőgyarapodásáért száll sikra

Junius 23-ika, — a naptárban közönséges, szürke hétköznap — ünnepe volt a magyar gazdatársadalomnak: ezen a napon tartotta ugyanis országos kongresszusát az alapitása negyvenedik évfordulóját ünneplő *Hangya Szövetkezet.* Erre a kongresszusra

Budapestre érkezett a szövetkezeti mozgalom egész magyarországi vezérkara és tizenötezerfőnyi tábora,

hogy bizonyságot tegyen a hatalmassá izmosodott és hőskora első szakaszán győzelmesen tuljutott szövetkezeti gondolat mellett.

A gyönyörü seregszemlén *József* főherceggel és *Imrédy* Béla miniszterelnökkel az élén a magyar politikai, gazdasági és társadalmi élet szinejava résztvett, kifejezéséül annak, hogy a szövetkezeti gondolat nem az ország egyik, vagy másik részének, vagy csoportjának az ügye, hanem az egész magyarságra sorsdöntő jelentőségü tényezővé vált, amelynek további feljesztésétől függ a nagy gazdasági és szociális átalakulás korát élő ország jövője is.

A kongresszust *Balogh* Elemér elnök nyitotta meg, a Himnusz áhitatos szivvel történt eléneklése után. Megnyitó beszédében elsősorban *Szent István király* emlékezetének hódolt, majd *Horthy Miklós* országépitő munkásságáról emlékezett meg hódoló szavakkal. Azután köszöntötte a kongresszuson megjelent előkelőségeket, *József* főherceget és fiát, *Imrédy* Béla miniszterelnököt, *Sztranyavszky* Sándor dr. földmüvelésügyi minisztert, *Darányi* Kálmán volt miniszterelnököt, a belföldi és külföldi előkelőségeket és az 1486 Hangya-szövetkezet képviseletében megjelent, közel tizenötezer szövetkezeti vezetőt és tagot. Bejelentette, hogy a kongresszus táviratban köszöntötte a kormányzót és Anna főhercegasszonyt; koszorut helyezett el a Hősök Emlékén, *Károlyi* Sándor gróf és *Darányi* Ignác szobrának talapzatán, valamint *Meskó* Pál sirján.

Az elnöki megnyitó után *Imrédy Béla* miniszterelnök emelkedett szólásra. Tolmácsolta a kormány üdvözletét, hangsulyozva, hogy annak a tábornak az élete, amelyet most köszönt, nem a beszéd, hanem a munka jegyében folyik. A kormány szeretettel viseltetik a szövetkezeti eszme és annak munkásai iránt. Ez a munka ugyanis valóban épitő munka. Épitő munka azért, mert ez a tábor nem a más házát akarja lerombolni, hanem a saját házát akarja felépiteni. Nem más elől akarja a levegőt elvenni, hanem

a kisemberek tizezreinek akarja megadni a lehetőséget, hogy ők is friss levegőt szivjanak és erőhöz, egészséghez, gyarapodáshoz jussanak.

Nagy lelkesedéssel hallgatta a szövetkezeti tábor a miniszterelnök ezután következő szavait, amelyekkel üzent azoknak, akik sanda szemekkel nézik a szövetkezeti munkát és azt, hogy a kormány ezt a munkát támogatja.

— Ezeknek üzenem erről a helyről, — hangzott a miniszterelnök határozott hangja, — hogy tévednek és nincs igazuk. Mert az a gazdasági megerősödés, amely ennek a szövetkezeti munkának a nyomában jár, nem áll meg a közvetlen érdekeltknél, hanem tovább gyürüzik szerte az egész magyar gazdasági életben; több munkát ad több munkásnak és több munkahelyet jelent az intelligencia ifjuságának. Ez a munka nagyobb fogyasztóképességet, nagyobb forgalmat eredményez és ebben a forgalomban megtalálja a maga számitását a becsületes, tisztességes magyar kereskedő is.

Hangsulyozta ezután a miniszterelnök, hogy ezekre való tekintettel a kormány a multban is támogatta és a jövőben is támogatni fogja a szövetkezeteket. A győri beruházási programban sulyos milliókat szán arra, hogy a mezőgazdasági kisember értékesitési problémáját közelebb vigye a megoldáshoz.

Ezeknek az összegeknek tulnyomórésze a szövetkezetek, elsősorban a Hangya utján fog a falu népéhez kerülni.

Beszéde befejezése előtt — mintegy utravalóképen — arra hivta fel a kongresszus résztvevőinek figyelmét, sohasem felejtsék el, hogy a szövetkezeti eszme az önsegély és a szolidaritás gondolatából táplálkozik: *egy valamennyiért és valamennyi egyért.* A szövetkezeteknek elsősorban önerejükre kell támaszkodniok.

Ne sajnálják tehát a szövetkezettől sem a fáradságot, sem az áldozatot, se erkölcsiekben, se időben, se anyagiakban.

Járuljanak filléreikkel és pengőikkel a szövetkezetek tőkéjének megerősitéséhez, mert csak akkor lesz a szövetkezet a kisemberek bevehetetlen fellegvára, ha szellemiekben és anyagiakban egyaránt a saját erejére támaszkodik.

A miniszterelnök beszédét szünni nem akaró lelkes éljenzés és taps követte. *Wünscher* Frigyes dr., a Hangya vezérigazgatója terjesztette elő ezután *hat pontból álló határozati javaslatát.*

A határozati javaslat bevezető részében leszegezi, hogy a Hangya bebizonyitotta az elmult negyven esztendő alatt életképességét. Károlyi Sándor gróf szellemében végzett nagy munkájával olyan várat épitett, amely a kisembereknek a jobb megélhetésért vivott harcában egyre fokozottabb védelmet nyujt. Ennek a védelemnek teljes kiépitése érdekében *1486 szövetkezet és annak 635.000 tagja nevében* kéri elhatározását annak, hogy

1. a kisemberek fogyasztási lehetőségét fokozó és termelését előmozditó

apró tőkéket a Károlyi Sándor gróf szellemében működő szövetkezetek egyesitsék;

a szövetkezeti tőkék tulajdonosainak legfeljebb öt százalék tőkekamat biztositható, a többi felesleg vásárlási, illetve értékesitési visszatérités alakjában jusson a tagoknak:

2. biztositsunk a szövetkezés utján *forgótőkét* a szövetkezeti üzletnek és a gazdálkodási termelőnek, továbbá *berendezéseket,* és pedig szövetkezeti épületeket, boltokat, raktárakat, kulturális intézményeket, termésértékesitést elősegitő berendezéseket, magtárakat, magtisztitókat, zsizsiktelenitőket, kukoricagórékat, tojás- és baromfi feldolgozó telepeket, hütőházakat, hizlaló istállókat, konzerváló berendezéseket, gyümölcscsomagolókat, gyógynövény-, gyümölcs- és terményszáritókat, borpincéket és hordókat, paprikatárolókat és paprikamalmokat, hiteles mérlegeket, tollgyüjtő és feldolgozó telepeket, mézgyüjtő és egalizálótelepeket a termelőknek;

3. a létesitendő berendezések segitségével a spekulációt megakadályozó, a kivitel állandóságát és az árak állandóságát biztositó *készletgazdálkodás* legyen megvalósitható.

4. a szövetkezetekre háruló munkát a fogyasztók és termelők autonóm szövetkezetei,

a gyüjtő és összesitő munkát pedig a körzeti kisebb központok és az országos központ végezze.

Szigoru rendszabályokkal a jövőben is távol kell tartani a szövetkezeti szervezettől minden tisztességtelenséget és könnyelmüséget;

5. a Hangya kötelékébe tartozó szövetkezetek a jövőben is a legnagyobb testvéri egyetértésben végezzék munkájukat a kisemberek és szövetkezők érdekeit képviselő többi intézményekkel, valamint a mezőgazdaság törvényes érdekképviseleteivel: a *mezőgazdasági kamarákkal,* az *Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel,* a *„Falu" Magyar Gazda- és Földmives Szövetséggel,* a *Futurával,* a *Gazdák Biztositó Szövetkezetével,* a *Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével,* az *Országos Központi Hitelszövetkezettel* és az *Országos Tejszövetkezeti Központtal;*

végül a 6., utolsó pontban arra kéri a kongresszus a kormányt, hogy mivel munkássága mindenben megfelel a kormány által követett keresztény erkölcsi alapon álló nemzeti politikának, *a Hangyát programja gyors keresztülvitelében támogassa.*

A kongresszus egyhangu lelkesedéssel tette magáévá a határozati javaslatot, majd *Imrédy* Bélának és *Darányi* Kálmánnak a szövetkezeti arany emlékérmeket ajánlotta fel a kongresszus.

Ezután *Bernát* István megköszönte a kormány és a Ház tagjainak megjelenését, majd felolvasták a Kormányzó üdvözlő táviratát, végül a szövetkezeti mozgalom képviselői szólaltak fel, üdvözölve a kongresszust, amely *Balogh* Elemér elnök zárószavaival és a „Himnusz" eléneklésével ért véget.

Hangya-vezetők kitüntetése

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a Hangya fennállásának 40. évfordulója alkalmából megengedte, hogy *Dömötör* László dr. m. kir. gazdasági főtanácsosnak, a szövetkezet alelnökének, elismerését tudtul adják; *Wünscher* Frigyes dr. m. kir. kormányfőtanácsos, vezérigazgatónak a kormányzó a Magyar Érdemrend középkeresztjéhez a csillagot; *Rohrer* Aladár dr. ügyvezető igazgatónak a m. kir. kormányfőtanácsosi cimet; *Wettstein* András dr. ügyvezető igazgatónak a Magyar Érdemrend tisztikeresztjét adományozta és megengedte, hogy *Gergely* István ügyvezető igazgatónak, *Barabás* Gábor dr. és *Ferenczy* Gyula ügyvezető igazgatóknak, továbbá *Medvedt* Ede állami iskolai igazgatótanitónak, a piliscsabai Hangya ügyvezetőjének; *Kovács* Vencel községi főjegyzőnek, a főti Hangya volt ügyvezetőjének elismerését tudtul adják, továbbá *Kormos Hostyai* Lajosnak, a balatoni Hangya ügyvezető elnökének, *Szmoleniczky* Józsefnek, a peregi Hangya ügyvezető igazgatójának és végül *Rusz* Istvának, a Verpelét és vidéke Hangya ügyvezetőjének a Magyar Ezüst Érdemkeresztet adományozta.

Három és fél millió métermázsával több buzatermést remélhetünk ezidén

A legutóbbi hivatalos jelentés szerint a *repce* közepes termést igér. A *buzával* bevetett terület 2,765.515 kat .hold, ezen a területen kat. holdankint országos átlagban 8.44, összesen *23,329.030 mázsa buzatermés várható.* A folyó évi buzatermésünk ezidőszerint 3,690.759 mázsával többnek igérkezik a tavalyinál.

A *rozzsal* bevetett terület 1,087.486 kat .hold. Ezen a területen holdanként átlag 6.81, összesen *7,401.576 mázsa rozstermés* várható, 1,122.667 mázsával több, mint a mult évben.

Árpából ezidőszerint jó és jó-közepes termés várható; *zabból* közepes termés. A *tengeri* és *burgonya* erőteljes fejlődésnek indult.

Miért kell idejében aratni?

Amióta előtérbe került a minőségi termelés kérdése, a különböző szakintézmények, érdekképviseletek, felső és középfoku gazdasági iskolák hirdetik és tanitják annak fontosságát, hogy a buza aratását a régebbi szokástól eltérőleg nem a holt érésben, hanem még a viaszérést is megelőzően kell eszközölni, mert az ilyenkor, — tehát megfelelően korán — végzett aratás mellett a buzaliszt minősége sokkal jobb lesz és ezenkivül mennyiségileg is nagyobb termésre lehet számitani.

Sajnos, azonban az agrártársadalom tekintélyes része még nem ismerte fel ennek a jelentőségét, azt tehát, hogy a buzát akkor vágja, amikor a viaszérésihez közeledik, amikor az aranysárgának tetsző táblának még egy zöldes árnyalata van. Rendkivül fontos lenne, hogy a korai aratással szemben bizalmatlansággal viseltetők legalább kisérletet tegyenek és buzáiknak legalább egy részét vágják le a fenti módon, amikor is saját tapasztalataikból szerezhetnek majd meggyőződést a korai aratás előnyeiről.

Kötelező védekezés a zsizsik ellen

A földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki a *lencse-, borsó- és bükkönyzsizsik* ellen való kötelező védekezés tárgyában. A rendelet értelmében a lencse-, borsó- és bükkönyzsizsik ellen való védekezés kötelező mindazokban a községekben (városokban), amelyeknek *a területére a földmivelésügyi miniszter a védekezést elrendeli.* A földmivelésügyi miniszter a kötelező védekezést mindazokban a községekben (városokban) rendelheti el, amelyeknek területén, vagy azoknak közelében az állam, más köztestület, vagy gazdatársadalmi szerv *zsizsiktelenitő üzemet létesitett.*

KIS VASÁRNAP

Balogh Pista hazavágyik

A kis Balogh Pistát
Nyárron messze vitték,
Ahol sok a fenyő
S csupa hegy a vidék.

Órtás kőszikláK
Nyulnak az égre
S a fenyő zöldjének
Sehol sincsen vége.

Édesapja, anyja
Gonddal veszik körül,
De a Balogh Pista
Semminek sem örül.

Nézi a hegyeket
S szeme könnybe lábad:
— Én édes jó apám,
Legszebb a te házad...

— Ott az alma, körte
Érik most a fákon...
És jaj, e hegyekben
A Kárpátot látom!

A mi édes hazánk
Elorozott kincsét.
Menjünk, édesapám,
Menjünk haza innét!

— Ne menjünk el onnan,
Míg én nagy nem leszek...
Visszajön a Kárpát,
A fenyők, a hegyek!

MÉZES JÁNOS

—

KICSI MESE

Hajó a tengeren

A hajó csendesen ringott a tenger nyugodt felszinén. Az utasok gyönyörködve szemlélték a tenger végtelen, játékos tükrét. Mindenki jókedvü volt és vidáman mosolygott, csak egy öregasszony jajgatott kegyetlenül.

— Mi baja van ennek az asszonynak? — kérdezte végre a hajó szigoru kapitánya.

— Azért jajgat, — feleltek többen is egyszerre — mert fél, hogy a hajó elmerül.

A hajóskapitány kiadta a rövid parancsot:

— Dobjátok a tengerbe!

A kapitány parancsa ellen nem szegülhet senki. Az öregasszony néhány pillanat mulva már a vizben lubickolt. Persze, ott jajgatott még csak igazán!

— No, most huzzátok ki! — rendelkezett kis idő mulva a kapitány.

Mikor az öregasszony ismét a fedélzeten volt, olyan nyugodtan ült meg a helyén, mintha csak otthon, a virágoskertjében lett volna. Most már, hogy a nagyobb veszedelemből kiszabadult, a kisebbet semmibe sem vette.

A szigoru kapitány, mikor ezt látta, igy szólt a jelenlévőkhöz:

— Sohse tartsuk magunkról azt, hogy a mi helyzetünk a legkétségbeejtőbb. Mindenkinél van még szerencsétlenebb. Legyünk vidámak és megelégedettek, mert a jajgatás és elégedetlenkedés még nagyobb bajt hozhat ránk.

A kapitány szavára legjobban az öregasszony helyeselt. Azután vidáman szemlélte ő is a tengert.

—

Fejtörő

menyaszony T S (é=á)

Megfejtése: Arató.

—

Aranyszabályok

Régen ismerjük már a retket, mint nyálkaoldó szert köhögésnél, légcsőhurutnál, sőt ajánljuk szamárköhögés ellen is. Erre legcélszerübb a feketeretket úgy használni, hogy a csucsban végződő gyökér felsőrészét levágjuk, a feketeretek belsejét kanállal kivájjuk s az igy keletkezett ürt nyers kristálycukorral megtöltjük s pár órai állás után a retek nedvével feloldódott cukros léből naponta 4—5 kanállal elhasználunk. Cukor helyett megtölthetjük az ürt mézzel is. Ez a mézes, vagy cukros retekoldat kitünően beválik erősebb rekedtségnél is.

A FALUSI OTTHON

Nyári befőzések

A gyümölcsidény beköszöntése a háziasszonynak ujabb gondokat és munkatöbbletet jelent. A nyári étrend összeállitása ugyan könnyebb, mert a hosszu tél alatt megunt szárazfőzelékek, konzervek után végre friss zöldségfélét, friss gyümölcsöt adhatunk az asztalra s a ribizlileves, köszmétemártás, szilvásgombóc, cseresznyésrétes változatossá, finommá teszi a legegyszerübb étrendet is. Az előrelátó háziasszony azonban a télre is gondol s különösen, ha saját gyümölcstermése van, igyekszik minél több befőttet készitení s eltenni.

A gyümölcsbefőzésnél ügyelnünk kell arra, hogy *a gyümölcs elsőrendü minőségü* és teljesen ép legyen, mert különben nem éri meg a befőzéséhez szükséges pénzt és fáradságot, továbbá, hogy *helyesen főzzük be és megfelelő helyen raktározzuk el.*

A sikeres befőzés egyik fontos előfeltétele *a tisztaság.* A gyümölcsre ragadt por, sár, a rendesen ki nem mosott edény és befőttesüveg mind fészke a baktériumoknak, penészgombáknak. A befőttesüvegeket használatbavétel előtt lugos, meleg vizzel suroljuk ki, többször öblitsük ki és leboritva tartsuk mindaddig, mig a gyümölcs belé nem kerül. A befőttek elraktározására szánt helyiség hüvös, szellős és tiszta legyen, mert ha piszkos és rothadó ételek vannak benne, a fejlődő baktériumok behatolnak az üvegekbe és megfertőzik a gyümölcsöt.

Hogy a gyümölcs nemcsak jó, hanem szép is legyen, igyekezünk megőrizni eredeti szinét és alakját. Az alma, körte, barack meghámozva vagy feldarabolva megsötétedik a levegőn, hogy ezt megakadályozzuk, hámozás után áztatóvizbe dobjuk, melybe literenként fél gramm timsót és 5—10 gramm citromsavat tettünk s csak az előfőzéskor vesszük ki belőle. A kénezést nem ajánljuk, mert a fejlődő gáz ugy átjárja a gyümölcsöt, hogy nem lehet belőle teljesen kimosni és igy élvezhetetlenné válik, sőt enyhébb mérgezést is okozhat.

A befőzésnél arra kell törekedni, hogy a cukorszörp minél jobban átjárja a gyümölcs belsejét, azért a keményhusu gyümölcsöket, mint ringló, dió, kötőtüvel átszurkáljuk, az almát, körtét, dinnyét pedig feldaraboljuk. A feldarabolt vagy megszurkált gyümölcsöt aztán előfőzzük, vagyis néhány percre forrásban levő cukoroldatba dobjuk bele. Az előfőzésre használt szörpöt átszürve és cukorral feljavitva, aztán a rendes befőzésnél fel lehet használni.

Kánya Terézia

Magyar konyha

Paradicsomleves rizzsel. Egy kilogramm paradicsomot forrásban levő vizbe téve, két percig főzünk, aztán leszürve, áttörjük. Világos rántással beránt va, kevés cukorral, sóval izesitjük. Belefőzünk rizst, pár darab karikára vágott zöldpaprikát és tálaláskor egy kanál tejfölt adunk hozzá.

Töltött csirke. A csirkét óvatosan tisztitjuk meg, hogy a bőrét meg ne sértsük. Nyakánál a bőr alá nyulunk és a mellén, szárnyán, combján vigyázva felszedjük, aztán a csirke belsejét megsózzuk. Megszikkadt zsemlyét tejbe áztatunk, kifacsarjuk, egy deka zsirban zöldpetrezselyemmel, kevés sóval, borssal megpároljuk, ha kihült, hozzáadjuk az apróra vágott májat és szivet, egy egész tojással összekeverjük, a bőr alá töltjük és sütőben szép pirosra sütjük.

Gyümölcsös rizs. 15 deka rizst 4 deka cukorral, 2 liter lefölözött tejjel és pici darab vanillával megfőzünk, vigyázva, hogy a rizsszemek egészben maradjanak. A forró kását vizzel kiöblitett formába töltjük és hidegre állitjuk. Friss gyümölcsszemekkel megtüzdelve tejszinhabbal adjuk az asztalra.

Gazdatudnivalók

HOGYAN LESZ NAGY MÁJA A HIZÓLUDNAK?

Ennek érdekében gondoskodjunk arról, hogy megfelelő mennyiségü és minőségü takarmányon kivül elegendő viz álljon mindig a hizóludak előtt. Az ivóvizbe porrá tört faszenet és finom homokot is kell állandóan tenni, mert ezek az emésztést elősegitik. Keverhető a vizbe kevés törött-bors is. Nem szabad megfeledkezni a sóról sem, amelyből 1 liter tömőtakarmányhoz 1 késhegynyit kell számitani. Amidőn a bors és a só az emésztést elősegiti, egyben serkenti a máj fejlődését is, mert több ivóviz felvételére ösztönzi az állatot. Mindezek mellett — *Bakos* tanár szerint — igen ajánlatos szer még a máj növelésére a szürke kénantimon-por, amely drogériákban kapható és amely anyagból épugy, mint a sóból, 1 liter tömőtakarmányba 1 késhegynyit kell belekeverni. Fontos továbbá, hogy a tömést mindaddig folytatni kell, mig kellő fokra hizott, piacképes árut nem állitunk elő.

CSEMEGESZŐLŐTERMESZTÉS

A borértékesités nehézségeit különösen érzik a kisgazdák, kik sem kellő forgótőkével, sem elég hordóval és jó pincével nem rendelkeznek. Ezért ők jól teszik, ha legalább szőlőültetvényeik egy részén csemegeszőlőt termesztenek. Hogy azonban jó és szép csemegeszőlőt vihessünk a piacra, nagyon meg kell válogatni a fajtákat. Olyan fajtákat telepitsünk, melyeket földünk fekvése, kulturállapota kielégit és amilyen fajták a helyi piacon legkedveltebbek. Az értékesitési lehetőségeket illetőleg tartsuk szem előtt azt, hogy háromféle fajtát telepitünk: egy korai, egy közép és egy késői érésü fajtát, hogy igy minél hosszabb ideig vihessünk jól érett, kedvelt árut a piacra.

A legfontosabb kétségkivül a fajták kiválasztásának kérdése. A *Chasselak* elsőrendü csemegeszőlők, koraérők, szeretik a napos oldalakat, a mérsékelten meleg és nem tulszáraz éghajlatot. A *Csabagyöngye* legkorábban, julius második felében érő, nem nagyon igényes, de a talajért és trágyázásért hálás fajta; vékony héja miatt a szállitást gyengén birja és bora gyenge. Az *Ezeréves Magyarország* bogyói nagyok, vastaghéjuak, éretten édesek, zamatosak; középérésü. Borszőlőnek is elfogadható. A *hamburgi muskotály* késő érő csemegefajta. A *Passatutti* kitünő asztali szőlő — finom muskotályzamattal. A *Mathiász Jánosné* bogyóinak ize igen kellemes, édes, muskotályos; középérésü. Az *Erzsébet Királyné emlékének* bogyói igen nagyok, ropogósak, kellemes zamatuak, későn érnek, de téli eltartásra is alkalmasak. A *Szőlőkertek Királynéja* szeptember elején érik, édes, sötétsárga, kellemes zamatu bogyókkal.

TALAJBEÁRNYÉKOLÁS

Az öntözőviz jelentékeny része elpárolog s igy nem használhatják fel növényeinik. Ha azonban növényeink közeit megfelelő anyagokkal beboritjuk, akkor a talaj hüvösen marad és vizvesztesége is a legkisebbre csökkenthető. Ez okból, ha bekövetkezik a nyári meleg, boritsuk be kertünk talajfelületét frissen kaszált füvel, korhadt trágyával, szecskával, tőzeggel, falombbal, amely anyagokat egy-két ujjnyi vastagon kell a gyommentes, porhanyó talajra hinteni.

IGLICETÜSKE A LEGELŐN

Valósággal kétségbeejtő, hogy bizonyos vidéken, igy többek közt a balatonmenti legelőkön, mennyire elhatalmasodott az iglicetüskének, másutt gilicetüskének nevezett, tüskés, értéktelen, bokros gyomnövény. Az állat nem mer hozzányulni, mert tüskéi szurnak, mint a tük, sőt a közelében levő füvet se tudja lelegelni. Vannak legelők, melyeket már 50—75 százalékban beboritott a gilicetüske. Ez azt jelenti, hogy a községnek 200 holdas legelőterületéből csak 50—100 hold nyujt táplálékot az állatoknak, mig 100—150 hold hasznavehetetlen, semmit érő terület. Ne habozzunk egy pillanatra se, hanem hóditsuk vissza ezt az elveszett 100—150 holdat! A munka nem könnyü. Kemény, megélesitett kapával vágjuk ki jó mélyen a tüske-töveket! Ha 1—2 hónap mulva uj hajtások mutatkoznak, ujra mélyen ki kell vágni minden uj hajtást. E munka tehát türelmet igényel, de ne feledjük, hogy a felvett példa esetében — 100—150 hold legelőterület lesz a jutalma, mely — ismételjük — egyébként elveszett számunkra!

A GYOMIRTÁS TIZPARANCSOLATA

Növénytermesztésünkben kétségkivül a legnagyobb hiba az, hogy nem irtjuk elég rendszerességgel és következetességgel a gyomokat. Némely földön kétszer - háromszor annyi gyomnövény él, mint kulturnövény. S ha most meggondoljuk, hogy ezek az élelmes gyomnövények mennyi nedvességet, továbbá növényi tápanyagot vontak ki a talajból, akkor kiderül annak főoka, hogy miért alacsonyak terméseink, miért oly trágyaéhesek földjeink s miért szenvednek rosszul munkált szántóink annyira a szárazság következtében.

Ha következetesen végrehajtjuk az alábbi parancsokat, akkor lényegesen megjavitjuk földjeink termőképességét:

1. Gyomnevelő (gabonafélék) növények után a következő évben gyomirtó (kapások, zöldtakarmányok, kender) növényeket termeljünk!

2. Csak gyommagvaktól megtisztitott (rostált, triőrözött) vetőmagot vessünk el!

3. Gyommagvakat tartalmazó terményt (másodrendü gabona, rostaalj) csak lisztfinomságura megörölve etessünk fel, mert különben az apró gyommagvak sértetlenül hagyják el a fogyasztó állat beleit, csiraképesen kerülnek a trágyába s ezzel vissza a szántóföldre.

4. A gyomokkal telitett gabona szalmáját lehetőleg ne használjuk almozásra!

5. A réteket és legelőket kaszáljuk le — még mielőtt a gyomnövények ott magvakat érleltek volna!

6. Az arató kaszáját kövesse mielőbb a tarló hántása!

7. Az őszi szántás elengedhetetlen feltétele a mélyen gyökerező évelő gyomok irtásának!

8. Minden gazda és pásztor botja fecskefarkhoz hasonló gyomláló-vasban végződjék!

9. Gyakori kapálás és boronálás utján belefojtjuk a földbe még a legmakacsabb gyomokat is!

10. Kaszáljuk minél többször az utmenti árkokat, a határmesgyéket, valamint az ezekhez hasonló, művelés alatt nem álló területeket, mert ezekről a helyekről a szél, a viz, a madarak utján rengeteg gyommag juthat a szántóföldre!

Julius hó

3	VASÁRNAP Minden sz. p. Kornél
4	HÉTFŐ Ulrik
5	KEDD Z. Antal, Encse
6	SZERDA Izaiás pr., Ezajás
7	CSÜTÖRTÖK Cirill és Metód
8	PÉNTEK Erzsébet kir.-né, †, Teréz
9	SZOMBAT Veronika, Lukrécia

A nappal tartama julius 9-én 15 óra 47 perc, a hét folyamán 7 perccel fogy. — **A hold fényváltozása:** Első negyed 4-én.

Szárnyat a hazának

Ezt a szép jelszót annak idején *Mussolini* adta ki, amikor elinditotta a mozgalmat az azóta világviszonylatban is legelsőrendü olasz légiflotta megteremtésére. Most, hogy a kormányzó hetvenedik születésnapja alkalmából, mint lapunk is közölte már, a nemzet hódolatának jeléül a kormány *Horthy Miklós Nemzeti Repülő-Alap* létesitését határozta el, hazánkban is időszerü a jelmondat: *Szárnyat a hazának!*

A Nemzeti Repülő-Alap ügyében már értekezletet is tartottak a miniszterelnök részvételével, s elsőrendü nemzetvédelmi feladatnak nyilvánitották a magyar sportrepülésnek minél szélesebb alapokra való helyezését.

A kormány részéről biztositott összegen felül *máris hatalmas megajánlások történtek a különböző társadalmi osztályok adományaiból.* Befizetések a m. kir. postatakarékpénztárnál eszközölhetők a 65.080. sz. csekkszámlán. Hisszük és reméljük, hogy a szép cél megvalósitásában a magyar falvak áldozatkészsége is megnyilvánul.

Uj gazdasági tanácsosok. A kormányzó *Klepeisz* Jenő taszári lakos és vitéz *Kozáry* Ferenc göllei lakos, uradalmi főintézőknek a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemeik elismeréseül *a magyar királyi gazdasági tanácsosi* cimet adományozta.

A Stefánia Szövetség közgyülése. Az *Országos Stefánia Szövetség* junius 23-án tartotta *Ugron* Gábor dr. v. b. t. t., ny. belügyminiszter elnöklésével közgyülését, amelynek során leleplezték néhai *Bókay* János dr. professzornak, a Szövetség társelnökének bronzplakettjét. Az elnök ismertette a Szövetség multévi működését, amely szerint a Szövetség működése az *ország 8,688.319 főnyi lakosságából 5,050.128 főre terjed ki.* A tisztujitás során a régi tisztikart választották meg. Ezután *Fekete* Béla dr. miniszteri tanácsos a belügyminiszter nevében üdvözölte a Szövetséget s a miniszter további támogatását helyezte kilátásba.

Adomány a Horthy Miklós repülőalapra. A *Fővárosi Közmunkák Tanácsának* tisztviselői és egyéb alkalmazottai egyhangu lelkesedéssel elhatározták, hogy augusztus havi fizetésük egy százalékát a *Horthy Miklós nemzeti repülőalap javára* önkéntes adományként felajánlják.

Filléres gyorsvonatok. Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy *julius 3-án, vasárnap* Szegedről, Hódmezővásárhelyről, Debrecenből és Gyuláról filléres gyorsvonatokat indit *Szolnokra.*

Felavatták az 1-es honvédek és népfelkelők emlékszobrát

Junius 26-án délelőtt leplezte le a fővárosban a volt *1-es honvédek* szoborbizottsága az ezred hősi halottainak emlékművét. A hatalmas emlékszobor egy törött puskával támadásra induló honvédet s mögötte egy népfelkelőt ábrázol, aki kézigránátot tart dobásra készen. Rendkivül sikerült, nagyhatásu müalkotás, melyet *Márton* Ferenc és *Siklódy* Lőrinc alkottak. Alapzata kápolnaszerü.

A szobor leleplezését *József* királyi herceg tábornagy végezte s az ünnepélyen a magyar katonai és világi előkelőségek, valamint tizenkétezernyi nézőközönségen kivül az olasz frontharcosok küldöttsége is résztvett Annibale *Tentori* vezetésével.

A királyi herceget kürtszó fogadta, utána ellépett a diszszázad előtt. A tábori mise után, amelyet *Hász* István püspök végzett az ezred tábori lelkészeinek segédletével, *Bartha* Lajos altábornagy kért engedélyt *József* királyi hercegtől a szobor leleplezésére.

A királyi herceg magasszárnyalásu beszédben méltatta az ezred haditényeit. Majd üdvözölte a vendég olasz frontharcosokat. Beszédét magyarul fejezte be:

— Fogadjuk meg e helyen, hogy minden munkánkat és gondolatunkat édes hazánk szolgálatába állitjuk. Legyen az elesett hősök példája utmutató fáklya, legyünk egyek, egységben, s akkor a poklok kapui sem vesznek erőt rajtunk!

A nagyhatásu beszéd után az emlékmü megkoszoruzása s a diszalakulatok elvonulása következett.

A szoborral a magyar feltámadás erősödő gondolata gyönyörü jelképpel gazdagodott . . .

Milyen lesz az uj Szent István ötpengős? A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a Szent István király emlékére vert *ötpengős ezüstérmék* külalakjának szabályozásáról. Az érme egyik lapján Szent István dicsfénnyel övezett dombormüvü *arcképe* van. Az érme másik lapján Szent István korabeli *cimerpajzs* van, a dicsfényes Szent Koronával.

Öngyilkosságot követett el Rózsa Sándor bandájának utolsó tagja. Junius 24-én reggel, a tolnamegyei *Ozorán* felakasztotta magát *Ripi* János 90 éves földmives, aki *utolsó élethenmaradt tagja volt Rózsa Sándor bandájának, résztvett a kalandozásokban, majd börtönbe került.* A milleniumi ünnepségek általános amnesztiája neki is meghozta a szabadságot. Ozorán telepedett le, ahol megnősült és azóta rendes életet élt. Az idős ember az utóbbi időben tehetetlen lett és efeletti elkeseredésében maga vetett véget életének.

A juliusi buzakamat-kulcs. A Pénzintézeti *Központ* közhirré tette, hogy a buzazáloglevelekben folyósitott és buzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részleteinek befizetésénél és a buzazáloglevelek kamatszelvényeinek beváltásánál folyó évi julius havában átszámitási kulcs gyanánt *1 mm buzaértéket 23.19 aranypengővel* kell számitani.

Tizenhárom évi szigoritott dologházra itélték Hajtó Antal merénylőjét. A pestvidéki törvényszék junius 27-én hozott itéletet *Hajtó* Antal rendőrfőtörzsőrmester merénylője ügyében. Ifj *Pongor* László, aki a rendőrőrmestert meglőtte, összbüntetésül szigoritott dologházba utalta, aminek a legrövidebb időtartamát tizenhárom évben szabta meg. *Bodó* Imrét a törvényszék hétévi fegyházzal sujtotta. Az itélet még nem jogerős.

Egy katonai autó katasztrófája. Junius 22-én, délután *Szikszóról Miskolc* felé gyakorlatról hazatérő katonák tehergépkocsija felfutott egy kőrakásra és felborult. *Egy őrvezető meghalt.* Két honvéd sulyosan, három pedig könnyebben megsebesült. A vizsgálat megállapitotta, hogy a gépkocsi vezetője egy szembejövő személygépkocsi nyomán felszálló porfelhő miatt vesztette el látó- és tájékozódó képességét.

Földmives dalárdák sikere

A kétnapos székesfehérvári dalosversenynek, amelyet *másfélszáz énekkar rendezett* az ország minden részéből, örvendetes meglepetése és lélekemelő eseménye volt a parasztdalárdák erőteljes előtörése. *Nemes, szép szövegkiejtésük, a legkényesebb igényeket is kielégitő müvészies előadásuk mindenkit elragadott.* Örömmel állapitották meg a hallgatóság soraiban, hogy a magyar zenekulturának uj tábora sorakozik; az uj vért, uj szellemet, magyarosabb érzést biztositó falusi földmives ifjuság képében. Igy is van jól. A magyar falunak meg kell már végre mozdulnia, s meg kell értenie, hogy csak az tud, aki tanul! Ha pedig komolyan hozzáfog a falu fiatalsága, ő is az elsők között lehet akármilyen téren. Csak akarni kell, erősen akarni . . .

Két öngyilkossági kisérlet egymásután. Junius 26-án délután *Budafokon*, a Hajó-utca 28. szám alatti lakásán öngyilkossági szándékból felakasztotta magát *Csizmadia* Mihályné, 28 éves fényezőnő. A kötél azonban elszakadt és az öngyilkos nő eszméletlenül zuhant a földre. Amikor magához tért, ujabb öngyilkossági kisérletet követett el. *Egy pohár vizben formalint oldott fel és azt megitta.* A makacs öngyilkosjelöltet a mentők sulyos állapotban kórházba vitték.

KŐBE KELLENE VÉSNI...

Rettenetes felhőszakadás pusztitott egy bukovinai magyar faluban

Bukovina egyik magyar falujában, *Józseffalván, borzalmas árvizkatasztrófa pusztitott.* Az árvizet borzalmas jégeső előzte meg. Ötnegyedórán át zuhogott a jég és teljesen elverte a mezők termését. Ezután hosszu ideig tartó felhőszakadás következett, majd rombolva rohanó árviz ömlött a falura. *Házakat, embereket, állatokat sodort el.* A falu magyar plébánosa, *Németh* Gellért Kálmán dr., az egyetlen rendelkezésre álló mentőcsónakon egész éjjel gyermekeket szállitott a magasabb fekvésü falurészre az árterületről. *Öt embert vitt el a józseffalvi székelyek közül az árviz,* kettőnek a holttestét egy közeli román faluban találták meg, háromnak nyoma veszett.

Alkoholmérgezésben halt meg egy békésszentandrási idős asszony. A kunszentmártoni csendőrség az elmult hét egyik napján értesitést kapott arról, hogy a szentesi határszélen egy holttest fekszik. Amire a csendőrjárőr a szinhelyre ért, a hullát már elszállitották *Szentesre.* A hullát azonban Szentesről visszavitték *Kunszentmártonba,* mivel kiderült, hogy *keresztbefekődt a határon és csak a lábafeje ért át a szentesi határba.* A nyomozás kideritette, hogy *Német* Andrásné, *Bagi* Verona 70 éves békésszentandrási lakossal azonos, aki ott dolgozott egy tanyában, hazafelé menet rosszul lett az előzőleg ivott nagymennyiségü szesztől és alkoholmérgezésben halt meg. Érdekes, hogy *férje tiz évvel ezelőtt majdnem ugyanazon helyen és módon halt meg.*

Uj Szent István-bélyegek. A postavezérigazgatóság közli, hogy *augusztus 12-én feldras Szent István-bélyegeket* bocsát forgalomba, amelyeket a nagyobb forgalmu postahivatalok fognak árusitani. A 7 darabból álló bélyegsorozat egy blokkba foglalva, két érték pedig — a 10 és 20 filléres — külön is forgalomba kerül 100.000-es példányszámban.

Jó hangszeren játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangut igazán olcsón *Reményi* országos hirü hangszertelepén vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58—60. Kérjen diimentes, 51. számu árjegyzéket.

Megölte az ügyészt a bünjel. A lengyelországi Jaslo város törvényszékén tragikus baleset történt. A biróság egy utcai rabló ügyét tárgyalta s az ügyész tárgyalás közben megtekintette a bünjelként beszolgáltatott revolvert, amelyet a rablónál találtak. *A fegyver egyszerre csak elsült, a golyó az ügyész szivébe furódott és azonnal megölte.*

Meghalt a beteg kakas husától. *Major* Péterné kunágotai asszony levágta beteg kakasát. A beteg kakas husától ő is, férje is rosszul lett. Major Péter ennek ellenére másodszor is evett a kakashusból. Erre olyan fájdalmak gyötörték, hogy be kellett vinni a gyulai kórházba. Segiteni azonban már itt sem tudtak rajta és *Major Péter nagy kinok között meghalt.*

Jobb gyapjuárra van szükség

A *„Köztelek"* legujabb számában felhivja a figyelmet, hogy a mai alacsony és a termelési költségeket sem fedező gyapjuárszinvonal mellett könnyen elveszhet a tenyésztői kedv és a legutóbbi néhány év alatt oly szép fejlődésnek indult juhtenyésztésünk ujból visszaesik, ha nem történik megfelelő intézkedés a gyapjuárszinvonal érdemleges megjavitására. *Sztranyavszky* Sándor földmivelésügyi miniszternek a parlamentben elhangzott költségvetési beszéde mindenesetre reményt nyujt arra, hogy *a gazdaközönségnek megfelelő gyapjuárszinvonal biztositására irányuló igénye teljesitést nyer.*

MAGYAR NYÁR

Végre elkövetkezett *virágos Szent János hava.* A Földanya kinyitotta kalásztól, gyümölcstől csillogó tenyerét és az ember, a Föld örök hőse, elindul, hogy veritékes, nagyszerű époszban kiteljesítse a jövendőt...

Utolsó ünnepét üli most. Virágos Szent János bibortüzet gyujtogató ősünnepét. Pántlikás, virágos leányok és bokrétás deli legények elindulnak a *Tisza-partra,* a *Kőrös-hátra,* a *Maros* szelid vize mellé, de messze el, szerte Attila király örökös földjén, a *Zsil,* az *Olt* vadregényes völgyében, a szőke *Száva* táján, a *„rozmaringos Dráva mentén"* s fent, a hires magyar északon: a *Poprád, Dunajec, Árva* fenyvesei között kanyargó vizénél és tul a *Lajtán* mindenütt és mindenhol elindulnak a leányok és legények, hogy tiszteletet tegyenek virágos Szent Jánosnak, hogy meggyujtsák a szent tüzet, mint hajdan a táltosok, hogy jóslatot mondjanak belőle és bizonyságot tegyenek az erőről, a bátorságról. És hogy párt nyerjenek, gyermeket kérjenek, egészséget, örömet. Szüz legények gyujtják a szent tüzet, az *ujtüzet,* vagy kerékforgatással, vagy acél-kova-taplóval. A tüz négy sarkára ül az ünneplató nép. Az ünneplés fénypontja a tüzugrálás. Nemcsak a fiatalok akarnak ám erőt, egészséget; nem ám, az öregek is ifjultan ugranak át a szent tüzön. Sőt mi több: gyermekes anyák, kezükben a kisgyermekkel, akit már felmutattak atyjának: a Napnak, most ő is átugrik a piros lángok fölött. Mindenki a Nap fia, minden dolog a tüzből született és minden a Földanya kebelébe tér meg és egyszer mindent a Nap szerelme öl meg és támaszt fel. A nap szerelme a tüz. A Földanya a Nap felesége. Nászukból uj dicső világok születnek, hősök, bátorak világai, hol aranymezőn örök a sikeres vadászat és örök a termékeny, szép szerelem...

Termékenység... Hatalmas üszköket emelnek ki a szent tüzből és azzal a világító fáklyával kerülik meg a határt. Legyen termékenység. Gyümölcsöt hánynak kosárszám a tüzbe (Szentiváni alma), áldozat kell a Földnek. Akkor ad szépet, sokat, teméntelent. A tüzben sült gyümölcsöt meg kell enni. Ez minden betegség ellen jó. Virágot, rózsát, violát, tisztesfüvet hajigálnak a tüzbe és kiáltják:

— Milyen magasra száll a füstje, olyan magas legyék a gabona s a kender...! A füstből, a füst irányából, szállásából, színéből jóslatot is mondanak. A gyerekek virágos bodza-gallyat égetnek tüzön és verik véle egymást. Az egészség és jókedv és szerencsés megnevekedés rájuk fér.

Bizony szentiványi almát, gyermekes szülő Szent János (Szent Iván) nap előtt nem eszik. Mert azzal „a gyermek részét eszi meg". De a jószágra is van gond. Csengőkkel, virágokkal diszitett jószág jó, ha átveretik a tüzön. Hasznos. De égetett végü vesszőt is kell a virágágyba, vetemény-ágyba dugni, hogy tartson tőle a féreg. Az a lyány, aki nem meri átugrani a tüzet, bizony nem megy férjhez. De az se, kinek koszorúja tüzbe esett és nem meri kikapni. Parazsat sem árt hazavinni. Ez is jó mindenről. Ami legfontosabb, ezzel kell otthon is meggyujtani a tüzet. Szent Iván tüze ég ezután egész esztendőben a tüzhelyen és ez szerencse és áldás.

Szent János éjjele mindenkép jeles. Ilyenkor van a Nap a *Világdelelőn.* Ilyenkor szólalnak meg az állatok, ilyenkor panaszkodnak és ilyenkor mondják meg a Jó gazdának, hol, merre az elásott kincs. Szent Iván napja a bübáj, a varázs napja, az ősbabona éjjele. Pont éjnek éjfelén, ahová a Hold a legmagasabb fa végének árnyékát veti, ott a kincs. Fel is lobog a *látó ember* előtt, aki a *Kükü madártól* megtudta, merre induljon és mit tegyen. De jó és tanácsos vigyázni, mert hátha nem kükümadár, hanem *csodamadárral* volt találkozása. Jaj, akkor elcsábitja sürü erdő rejtekébe, a *szomoru szépségek erdejébe,* ahonnan viszsza sohse talál, de harmadnap hajnalra meghasad szive. Csodálatos tájakra csalja ez a madár a földi halandót. Citera erdőbe, ahol minden fán citera, meg furulya nőtt és jaj, aki meghallja a csodabéli zeneszót. Olyan ez, hogy meghal, aki meghallja. Nem egy táltos járt már igy — a régiek hite szerint.

Vigyázzon hát, aki *mélánkos eszü.* Mert jön az aratás, a munka és *ri a kalász az ember után.* Ki a határba, aki az ember nevezetre számot tart.

Aratók dalától cseng-bong a nyárest és a pirosló hajnal. A jószagú mezőben ropog a rendbe hajló buza. Döngetik az élet arany falát a napsütött parsztkarok. Szent munka ez, nagy munka ez. A lángsugaru nyár minden kinjával terhes. Fáradság, szomjuság, álmatlanság. Rövid néhány órát alszik ilyenkor a magyar paraszt. Pirkadatkor kezd, hogy a harmatban vághasson, hogy el ne pergesse a kalász a drága magot. És holdvilágos éjjelen is ott cseng a *fényes igyekezet,* amikor már csalogány és fürjecske ugyancsak „ringatja a bölcsőt".

Sietni kell. Jöhet egy rengeteg eső és kicsirázik a gabona. Jöhet egy szörnyü itéletidő és földre hajlik, porba törik a gabona és kicséplődik gyémántos szeme. Sietni kell. Idestova lehullanak az öcska csillagok és a fény Istene, a drága Nap, bucsuztán pirosba hajlanak az erdők és elnémulnak a madarak, sietni kell, nagy a szárazság, kapálgatni kell a kapásokat. Sietni kell a learatott földet fölhasogatni, boronálni. Sietni kell, vár a gyümölcsös sok küszködéssel. Sietni kell, hív a szőlő, nyesni, permetezni, kötözni. Sietni kell, sok a baj a jószág körül, itt az ideje a juhokat is nyirni, a libákat, kacsákat megtépni, mert már ugyancsak hullatják a drága tollukat. Sietni kell, holnap itt a cséplés és gondoskodni kell sokmindenről. Sehol egy percre meg ne álljon a munka és mindenütt minden rendben menjen. Aludni, tünődni ráérünk karácsonykor. Mulatozás meg majdcsak lesz még odáig. Hiszen ha minden ugy sikerül, ahogy vártuk, s ahogy kértük a Termékenység Istenétől, akkor majd csapunk olyan arató ünnepet, hogy csak lajtorjáról lehet enni a bélest és Hencidától-Boncidáig csereg a sárga lé...

Addig pedig hadd menjen a munka, hadd csengjen a kasza, hadd dőljön a rend, hadd szaporodjon a gabonakereszt, hadd nőjjön az asztag, hadd daloljon a fiatalság:

Ha kimegyek az Alföldre kaszálni,
Nem tudok a rózsafától kaszálni,
Tele van a rendem alja piros rózsával,
Tele van a szivem szomorusággal.

De mikor aztán a barnapiros lyány rákacsint egy kicsinykét a legényre, ugy a föld végén, egy kis szusszanásban, bizony mindjárt imigy szól a nótája:

Ne menj rózsám a tarlóra,
Gyenge vagy még a sarlóra,
Ha elvágod kis kezedet,
Ki süt nékem lágy kenyeret...!

SZÁMADÓ ERNŐ

Először ment a Jancsi iskolába és iszonyu bőgéssel tért haza. Az apja megkérdezi:

— No fiam, miért sirsz?

— Megvert a tanitó ur.

— Miért?

— Megkérdeztem tőle, hogy miért vert meg, hiszen én jól viseltem magamat, a tanitó ur azt felelte:

— Látod, fiam, igaz, hogy nem vagy bünös és mégis kikaptál, most hát gondold el, hogy *mi lesz akkor, ha meg fogod érdemelni a büntetést.*

A mi költőink

Egy erdélyi temetőben

Egy erdélyi temetőben csilingel a kis harang,
Most temetik édesanyám, hozta hirül egy galamb.
Vállamra szállt, sirtunk együtt, a könnyeink hullottak,
Siró szellő vitte könnyünk, koporsóra csokornak.

Egy erdélyi temetőben elhallgat a harang,
Elföldelték édesanyám, fájó szivem megszakadt.
Szállj el, galamb, siró szellő, vigyétek a szivemet,
Kihült testem anyám mellé hazavinni nem lehet!

PATKÓ OLIVÉR (Okány)

Göcsei bordal...

Ha nem volna pohár és benne a jó bor,
Mitől lenne kedvünk; nem igy van-e, sógor?
Mitől dalolgatnánk, ha nem volna kislány,
Tán virág se volna pörge kalapunknál?

Ha nem lenne ez az Isten-adta „noha",
Belepné, ellepné jókedvünk a moha,
Mi is lenne fegyver gazduram kezében,
Ha az asszony urnám fölkerül a székbe?
Hogy vélekedsz, sógor, hát Te, jó cimbora?
Ehen van, koccintsunk, jó ez a kis noha.

MENTES ISTVÁN (Lenti)

Vigasztalás

Ez a világ, ez az élet,
De mostohán bánt velem,
Mi az a kin, tudnom kellett
Gyermekkorban már nekem.

Édesapám olasz földön
A harcmezőn elesett,
Édesanyám gyenge szive
Bánatában megrepedt.

Nincsen senkim, mégse sirok:
Hősi halott az apám,
Te miattad lettem árva,
Hőnszeretett, szép hazám!

TAMÁS FERENC (Páhi)

CSAK EGY GONDOLAT

„Esznek a nyomorultak és megelégszenek dicsérik az Urat, kik keresik Őtet és él az ő szivök mindörökké" — tanitja hitünk könyve, a Biblia. Istenadta kötelességünk és jogunk a mindennapi kenyerünket kiküzdeni és megszerezni, de sohasem szabad elfeledkeznünk arról, hogy elmulik minden: kedv, öröm, gazdagság, hatalom, vagy akár bú, gond és szegénység, és a halálban magunkra maradva, meg kell állanunk Isten előtt, ahol már ajkunk néma lesz, ellenben szivünk, halhatatlan lelkünk fog vádolni bennünket, vagy védeni érdemünk szerint.

„Boldogok a lelki szegények..." — tanit tovább a Szent Irás. Igen: legyünk elégedetlenek magunkkal és valljuk meg, hogy szegényei vagyunk a Szépnek, jónak és igaznak és leljük gyönyörüségünket az Ur törvényeiben: „mert elhervad a fű, virága lehull, de az Ur neve és igazsága megmarad örökké..."

Nyereséges vásár

Orbán, a falusi szabómester, urat nevelt a fiából. Jól találta, mert a fiu hálás volt iránta, öreg korában tisztességesen segélyezte. A városba is magához vitte volna, de a szabómester nem akart megválni a falutól.

Volt egy lova s szekere, azzal hetenként bement a szomszéd városba, ennyi éppen elég volt neki a városi életből.

Nevezetes fogat volt azon a környéken Orbán szabómesteré. A ló hiszen emberek előtt is megállta helyét, de a szekér siralmas egy alkotmány volt. Kerekei sem egyszabásuak, oldaldeszkái meg éppen felemások. Nadrágos ember bizony nem igen illett bele ebbe a szekérbe. Már pedig a szabómester a fiáért is ezzel a szekérrel ment el az állomásra, mikor ez haza-hazatért látogatóba.

A fiu segiteni akart a szekérben mutatkozó fogyatkozáson. Egy látogatás alkalmával csinos kis kocsiszekeret vett a városban az apja számára.

De hogyan tudja apjára rátanácsolni az értékes portékát? A kocsit ugyanis 150 pengőért vette meg a kocsigyártótól. Ilyen drága ajándékot nem fogad el az öreg.

Megállapodott hát a kocsigyártóval, hogy az öregnek azt mondják: a kocsi 30 pengőbe került, tehát nyugodtan elfogadhatja. A szabómester csakugyan belement a fogatcserébe s fia örömére vigan parádézott az uj kocsival. A következő nyáron azonban apja megint a rozoga szekérrel várta az állomáson.

— Hát a kocsi? — nézett nagyott a fiu. — Miért nem jött a kocsival? Az öreg ravaszul hunyoritott.

— A kocsit eladtam! — mondotta. — Nagyszerü vásárt csináltam vele: te 30 pengőért vetted, én éppen a duplájáért, 60 pengőért adtam el. Az ember ritkán jut ekkora nyereséghez . .

Találja ki!

Három fontos évszámot közlünk. Tessék megirni, milyen eseményről nevezetesek ezek az esztendők:

1038
1526
1868

A levelezőlapra irt válaszokat a *Vasárnap* szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-u. 24.) kell küldeni *tiz napon belül.* Elkésve érkező válaszokat nem veszünk figyelembe. Jutalom:

nehány könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, *akik a kitüzött kérdésre helyes választ küldenek; előfizetőtáborunk tagjai és előfizetési dij-hátralékuk nincs.*

A *Találja ki!* helyes megfejtését és eredményét *a 30-ik számban* teszszük közzé!

A 24. számban közölt *Találja ki!* számnevet is magábafoglaló szavak beküldésére hivta fel olvasóinkat.

Megfejtést — sajnos — mindössze tiz előfizetőnk küldött be. A legtöbb, az előirásnak megfelelő szót beküldő előfizetőnk

Prókay Gyula *(Diósgyőri Vasgyár)* cimére könyvjutalmat küldtünk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

Kertész Ferenc, Gyula: Őszinte együttérzéssel olvastuk levelét; az abban foglaltakkal legközelebbi számaink egyikében foglalkozni fogunk. Már most megemlitjük, hogy a kormány sokszor és sokat foglalkozik az emlitett kérdéssel és reméljük, hogy módját is eljti a megoldásnak.

TANÁCSADÓ

Kérdés: *1. Milyen előképzettséggel lehet bejutni a festészeti főiskolába? 2. Négy középiskolával lehet-e bejutni a detektív-testületbe?* — **Felelet:** 1. Képzőművészeti főiskolába nyolc középiskola elvégzése után lehet bejutni. Négy középiskolával bejuthat az Iparművészeti Iskolába (Budapest, IX., Kinizsi-utca 31.) 2. Nem lehet.

Kérdés: *Kertemben sok kárt okoznak a lótetük. Hogyan védekezhetném ellenük? (F. J., Nagykáta.)* — **Felelet:** A lótetű irtásánál egyféle irtási módszerrel nem érünk teljes célt; a kártevőt minden uton-módon kell üldözni. Párosodása idején, mikor éjjelenkint a föld felszinére jön s erre-arra kóborol, peremükig a földbe sülyesztett virágcserepekkel sokat foghatunk össze. Ennek ideje junius hava. Később, julius havában ásóval kiemelhetjük a nőstényt és ivadékait fészkestül; ujjunkkal addig követjük a talaj felszinén kigyózó járatát, mig az lefelé nem kanyarodik; ott van a fészek lejárata s alatta egy ásónyomnyi mélységben megtaláljuk a tyuktojás nagyságu fészkét. Megtehetjük azt is, hogy a lejárón át 5—10 gr. szénkéneget, vagy benzint öntünk a fészekbe s mihelyt a viz megáll, annak jeléül, hogy a fészek már megtelt, egy evőkanálnyi olajat vagy petroleumot öntünk utána. Utóbbi esetben a lótetű kimenekül. De ha megszökik is elpusztul, mert a teste bevonódott olajjal. Összel töltsünk meg egy félméter mély és ugyanolyan széles árkot friss lótrágyával; a télre idehuzódott lótétveket korá tavasszal baromfival kiszedéthetjük. Elűzhetjük a kert bizonyos részéből ugy, hogy egy négyzetméter területen négy lyukba szétosztva 28—30 gr. petroleumot öntünk a talajba; a lyukak fél méter mélyek legyenek s a növényektől legalább 15 cm-re.

Kérdés: *1. Hol vannak Németországban külképviseleteink? 2. Vannak-e Németországban Leghorn-telepek? (L. I., Hannover, Németország.)* — **Felelet:** 1. A Német Birodalomban főkonzulátusaink, illetve konzulátusaink vannak: Münchenben (Fürstenstrasse 1.), Berlinben (Dessauerstrasse 28—29), Hamburgban (Schauenburgerstrasse 35), Kölnben (Hohenzollernring 79.), Königsbergben (Pr. Kneiphöfsche Langgasse 11—13.); ezenkivül tb. konzulátusok működnek: Aachenben, Breslauban, Bremenben, Dresdenben, Düsseldorfban, Frankfurt am Mainban, Halle an der Saaleban, Kasselban, Leipzigben, Mannheimban, Nürnbergben és Stettinben. 2. Amerikában vannak ezer és ezer leghorn-tyukok számláló tenyészetek. Németországban — tudtunkkal — ilyenek nincsenek.

Kérdés: *Hogyan lehet védekezni a maglóherét pusztitó kukac ellen? (K. F., Somlóvásárhely.)* — **Felelet:** A lucernán és lóherén élő parazitákat úgynevezett rovarfogó talyigákkal lehet irtani. Nyári meleg, száraz időben kell ezt eszközölni, mikor e bogarak a növények felső levelein tartózkodnak. Többféle ilyen rovarfogót szerkesztettek (Sümeg, Hermann, Maninger, dr. Gróf). Vásárolhatók gépgyáraknál vagy a Mezőgazdák Szövetkezeténél. (Budapest, Alkotmány-u. 29.)

Legujabb szabadalmu dugattyu nélküli

gyümölcsfapermetező készülék

Nincs benne bőr, gumi, sem fémdugattyu. Nem romlik, nem kopik, szerszám nélkül, szabad kézzel szétszedhető. Használható bármilyen edényből, vagy hátiputtonyból, utóbbi esetben egy rossz permetezőgép tartálya is alkalmas; belül ónozva is kapható. Kérjen díjtalan leirást a „Vasárnap"-ra való hivatkozással.

Gyártja:

Takács Károly

ny. MÁV előljáró.

BUDAPEST, VI., Kerekes-utca 28.

Telefon: 2-906-79.

VÁSÁR és PIAC

GABONATŐZSDE

Készárupiac. *Buza* 77 kg-os 23.05—23.60, 78 kg-os 23.35—23.90, 79 kg-os 23.60—24.10, 80 kg-os 23.75—24.20, *rozs* pestvidéki 16.60—16.70, egyéb 16.70—16.90, *takarmánypárpa* Ia 16.40—16.60, *zab* Ia 17.10—17.20, IIa 17—17.10, *tengeri* 16.95—17.05, finom buzakorpa 16—16.25, 8-as buzaliszt 20.50—21 pengő 100 kilogrammonként.

Határidőspiac. Tengeri juliusra 16.60—16.63, augusztusra 16.20—16.22 pengő 100 kilogrammonként.

Magpiac. *(A Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) Biborheremagban* a terméskilátások a rendkivül kedvező időjárás következtében igen jók, a tőzsdén julius 15-ig történő szállitásra a hét folyamán 50—51 pengős ár mellett történtek kötések. *Szőrszösbükkönyben* a kinálat egyre erősödik, de vevő alig van, mert exportra ezt a magfélét még nem keresik. *Mák* irányzata a jó terméskilátásokra való tekintettel lanyha. A belföldi forgalomban muhar és köles volt keresett. — *A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersáruért, 100 kg-ként, ab Budapest:* Fehér köles 15.50—17.50, vörös 13—14, ab feladóállomás: tökmag, nagyszemü 29—31, kisszemü 24.50—25, mák 130—140, repce 26—26.50, biborhere 50—51.50 pengő.

Abraktakarmány. Árpakorpa 14.80, borsóhéj 12.50, borsókonkoly 16, buzakorpa 15.25—15.50, buzatakarmányliszt 19.50—20, halliszt 45, kókuszdiópogácsa 15, lenmagpogácsa 16.50, melász 10, napraforgópogácsa 15.25, száritott répaszelet 15, repce pogácsa 13.50, rozskorpa 15—15.20 pengő mm-ként.

Takarmány. Réti széna IIa ó 6, réti széna Ia uj 6—7.20, réti széna, Ia, uj rendelésre különleges minőség 10, IIa uj 4.20—5.80, lucernaszéna, uj 6.50—8.30, bükkönyös árpaszéna, uj, 6, alomszalma Ia 5.20—5.50 pengő mm-ként.

Vágómarha. Árjegyzés élősulyban: bika, tarka, Ia 58—62, kivételes 64—65, IIa 45—57, IIIa 42, ökör, magyar Ia 65, IIa 50—61, tarka, Ia 61—67, kivételes 69, IIa 48—60, IIIa 34—40, tehén, magyar IIIa 34, tarka Ia 62—67, IIa 44—60, IIIa 34—43, növendék 52—64, kicsontozni való 28—32 fillér kg-ként élősulyban.

Tenyészmarhák és járomsökrök. Ia belföldi járomsökör (tarka) és beállitani való tinó 60—74, Ia belföldi járomsökör (fehér) 60—74, 7½ éves ökör 60—74, 1½ éves tinó 60—74, fiatal, friss fejőstehén 70—80 fillér kg-kint élősulyban.

Juh. Külföldnek megfelelő prima fiatal ürü darabonkint 50 kg. sulyban 44—50, prima fiatal bárány páronkint legalább 80 kg. sulyban 46—52 fillér kg-kint, etetés-itatás után gazdaságban mázsálva, 3 kg. sulylevonással.

Ló. Könnyebb kocsiló (hintós és jukker, stb.) 800, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 320—800, igás kocsiló (könnyü nyugati fajta) 255—580, alárendelt ló 42—250, vágó ló 50—250 pengő darabonkint.

Sertés. Szedett sertés Ia 88—91, IIa 84—87, IIIa 74—80, angol tőkesertés 92—94 fillér kilogrammonként.

Zsir és szalonna: Szalonna, olvasztani való 140—156, sózott 160—180, füstölt 180—240, háj 160—172, tepertő 160—220, sertészsir helybeli 160—176 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. *Élőbaromfi:* Tyuk 200—350, rántani való csirke 90—160, sütni való 150—250. *Leölt baromfi:* Tyuk 140—180, rántani való csirke 230—350, sütni való 230—350, ruca, bizott 120—200, lud, bizott 130—180, libamáj, nagy 500—900, kicsi 300—600 fillér kg-ként. Teatojás 10 darabig 7.5—9, főzőtojás 6—7, apró 6—7.5 fillér darabonként.

Nyersbőr. Marhabőr, 40 kg-nál nehezebb, magyar 85—90, tarka 95—100; a 40 kg-nál könnyebb marhabőr 10 fillérrel olcsóbb. Tarka bikabőr 35 kg-ig marhabőrárban, 36—40 kg-ig 20%, 41—50 kg-ig 20%, 51—60 kg-ig 30½, 60 kg-on felül 40½ levonás. Borjubőr, hosszulábbal 110—120, rövidlábas borjubőr 120—135, merinó juhbőr, zöld sulyban 60—70 fillér kg-onkint. Mészároslóbőr darabonkint 10—11 pengő, kisebb lóbőrért 10—20%-kal kevesebbet fizettek.

Tej és tejtermékek: Teljes tej 30, lefölözött tej 10, aludtej 80—100, tejszin 180—200, tejfel 100—120 fillér literenként. Centrifugált vaj 320—340, főzővaj 260—300, tehénturó, sovány 50—80, juhturó 160—240, kevert turó 140—180, juhsajt 180—240, trappista 200—260 fillér kg-ként.

Füszer és egyéb: Paprika, édes nemes 460—520, félédes 380—480, rózsa 300—380, mák, kék 180—200, pergetett méz 160—180, köménymag 200—300, szinszappan 96—120, közönséges 56—96 fillér kilogrammonként.

Zöldség. Sárgaréparó 4—16 (csomónként), petrezselyem 4—20 (csom.), zeller 2—20 (drbja), kalarábé 1—5 (drbja), karfiol 36—70, vöröshagyma, makói 24—32, fokhagyma 4—20 (csom.), fejeskáposzta 10—80, savanyitott káposzta 45—60, kelkáposzta 8—24, fejessaláta 2—10 (drbja), torma 60—160, burgonya, ujdonság 8—16, Ella 8—12, uborka, savanyitani való 60—70, nagy salátának való 50—70, zöldpaprika, apró, hegyes 3—10 (drbja), nagy, tölteni való 10—24, tök, főző 8—18 zöldbab 52—70, vajbab 52—70, zöldborsó, hüvelyes 10—24, spárga 20—140, sóska 16—30, paraj, tisztitott 40—70 fillér kg-ként. Hónaposretek, csomónként: 4—12 fillér.

Gyümölcs. Aszalt szilva 130—180, szilvaiz 120—160, gyümölcsiz 120—300, cseresznye, fekete 50—140, piros 48—140, sárga 44—88, meggy, nagyszemü 64—140, kisszemü 50—70, ribizli 40—60, szamóca 76—140, eper, kerti, nemesitett 100—140, málna 100—200, dióbél 360—480, mogyoróbél 280—320, héjazott mandula 480—660 fillér kilogrammonként.

Borpiac. A borpiac továbbra is szilárd. Kistermelők az Alföldön boralkat 1.8 fillérért sem akarják áruba bocsátani, az uradalmak pedig 2.3—2.5 fillér közötti árat kérnek hektoliterfokonkint. A jobb minőségü la borokért literenkint 30—40 fillért fizetnek.

Szesz és szeszesitalok. A *szeszüzletben* a mult héten az összes szeszféleségeket változatlan áron jegyezték. Gyér árukinálat és állandó jó vételkedv folytán a *gyümölcspálinkaárakat* a héten is drágábban jegyezték. *Törkölypálinka* 3—3.10, seprőpálinka 3—3.10, szilvorium 4.80, barackpálinka 6.50, borpárlat 3.70—3.75 pengőig terjedő áron kelt el. Az árak 10.000 literfokonkint +3% forgalmi adó értendők.

Idegen pénzek vételi és eladási ára 1938 junius 28-án: *Száz pengőnél többe kerül száz darab:* Angol font 1665—1685; dollár 336.30—340.30, kanadai dollár 332—337; holland forint 186.60—188.40 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Cseh korona 7.50—10.50; lengyel zloty 60—61.40; szerb dinár 7.15—7.70; francia frank 9.15—9.55; román leu 2.50—2.80, bolgár leva 3—3.60; olasz lira 16.90—17.90; svájci frank 77.10—78 pengő. Ezekhez az árakhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapitott hivatalos felárak járulnak.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, VII., 3. *Állat- és kirakóvásár:* Pilis, Szabadszállás. — **Hétfő, VII. 4.** *Állat- és kirakóvásár:* Baktalórántháza, Balassagyarmat, Dévaványa, Eger, Gödöllő, Hajduszoboszló, Halászi, Jászkarajenő, Lajosmizse, Lepsény, Nyiregyháza, Pécs, Sátoraljaujhely. *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Bodajk, Felsőseged, Hajós, Zalabaksa. *Ló-, marha- és sertésvásár:* Emőd. *Lóvásár:* Sopron. — **Kedd, VII. 5.** *Állat- és kirakóvásár:* Beled, Pápa, Villány. *Ló-, marha- és sertésvásár:* Cegléd, Szikszó. *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Sásd. — **Szerda, VIII. 6.** *Állat- és kirakóvásár:* Ajka, Ivánegerszeg (bizonytalan), Jászberény, Kálósenjén, Mány, Pápa. *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Kaposvár. *Ló-, marha- és sertésvásár:* Jánosháza, Miskolc. — **Csütörtök, VIII., 7.** *Állat- és kirakóvásár:* Encs, Hajduhadház, Keszthely, Onod. *Ló-, marha- és sertésvásár:* Celldömölk, Putnok, Tiszafüred. *Ló- és marhavásár:* Pacsa. — **Péntek, VIII. 8.** *Állat- és kirakóvásár:* Mezőberény. — **Szombat, VIII. 9.** *Állat- és kirakóvásár:* Mezőberény.

Arany- és ezüstpénzek ára

1938 junius 28.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 37 fillér; kétkoronás 74 fillér; ötkoronás 1 pengő 97 fillér; régi egyforintos 1 pengő 1 fillér.

14 karátos tömörarany grammonként 3 pengő 20 fillér.

Sziszarany kilogrammja 5800 pengő.

Sziszezüst kilogrammja 94 pengő.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia

ékszerésznél,

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9.

RÁDIÓ

Budapest I.

VASÁRNAP, VII. 3.

9.30: Hirek. **10:** Róm. kath. istentisztelet. **11.15:** Evangélikus istentisztelet. **12.20:** Pontos idő, időjárás és vizállás. **12.30:** Operaházi zenekar. **13.05:** Egészségügyi kalendárium. **14:** Hanglemezek. **15:** 1. „A szilva aszalása". Gergely István m. kir. gazdasági tanácsos, kertészeti igazgató előadása. 2. „A csőplési szemveszteség csökkentése". Göllner János nyugdi. gazdasági akadémiai tanár előadása. **15.50:** Budai Dalárda. **16.30:** „Rang és mód az államok világában". Moravek Endre dr. előadása. **17:** Szabó Kálmán magyar nótákat zongorázik. **17.25:** Közvetités a szolnoki repülőtérről. **18:** Cigányzene. **19.15:** „A finn-magyar barátság". Kodolányi János előadása. **19.45:** Ének. **20.10:** „A három testőr". Hangjáték. **21.50:** Hirek, sport, időjárás. **22.15:** Közvetités Velencéből a magyar és olasz kardvivócsapat mérkőzéséről. **22.50:** Jazz. **23.30:** Cigányzene.

HÉTFŐ, VII. 4.

12.05: Zongora. **13.30:** Szalonzenekar. **16.15:** Diákfélóra. **17:** Cigányzene. **18.10:** „Vallásos népénekeink". **13.55:** „Az iparosnevelés a mestermühelyben s a tanonciskolában". **19.25:** Grötz Franci tiroli dalokat énekel, szammel-zenekari kisérettel. **19.50:** „Lovagköltők versei". **20.25:** Hangverseny. **21.55:** Hirek. **22.30:** Zongora. **23.10:** Tánclemezek.

KEDD, VII. 5.

12.05: Katonazene. **13.30:** Cigányzene. **16.10:** Asszonyok tanácsadója. **17:** „Katonás nevelés, honvédtiszt-képzés. **17.30:** Tánclemezek. **18.30:** „Ifjabb Andrássy Gyula gróf". **19:** Postászenekar. **20.10:** Herczeg Ferenc két egyfelvonásosa. **21.25:** Cigányzene. **21.50:** Időjárás. **22.45:** Jazz.

SZERDA, VII. 6.

12.05: Szalonzenekar. **13.30:** Hanglemezek. **16.15:** Diákfélóra. **17:** „A mesés Kelet". **17.30:** Cigányzene. **18:** „A légoltalmi oktatás". **18.45:** „Hasonlitson-e az arcképe?" **19.15:** M. Medek Anna énekel. **19.45:** „Régi stilusu magyar népdalok". **20.50:** Jazz. **21.40:** Időjárás. **21.45:** Operaházi zenekar. **23.10:** Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, VII. 7.

12.05: Hanglemezek. **13.30:** Cigányzene. **16.15:** „Miianyagok diadala". **17:** „A kisebbségi szerződés". **17.30:** Hegedü. **18:** Külügyi negyedóra. **18.15:** Szalonzene. **19.30:** „Hajtóvadászat". Operett. Zenéjét szerezte Huszka Jenő. **21.45:** Hirek. **22.10:** Cigányzene. **23.10:** Hanglemezek.

PÉNTEK, VII. 8.

12.05: Balalajka-zenekar. **13.30:** Rendőrzenekar. **16.15:** Diákfélóra. **17:** „A Zeppelin". **17.30:** Klarinét. **18:** Cigányzene. **19:** „Magyar csontok, magyar évezredek". **19.30:** Liszt-müvek. **20.25:** Szimfonikus zene. **21.45:** Időjárás. **21.50:** Angol, néger és indián dalok. **22.15:** Tánclemezek. **23.10:** Cigányzene.

SZOMBAT, VII. 9.

12.05: Ének. **13.30:** Hanglemezek. **16.15:** Mesék. **17:** Müszaki tanácsadó. **17.25:** Katonazene. **18.25:** Közvetités a szemlőhegyi barlangból. **19:** Magyar nóták. **20:** Tárka est az Ujságiró-napon. **21.30:** Hirek, időjárás. **21.55:** Szalon- és jazz-zenekar. **23.10:** Cigányzene.

Budapest II.

Vasárnap, VII. 3. *11.15:* Szalonzene. *15:* Hanglemezek. *18.15:* Előadás. *18.45:* Felolvasás. *19.15:* Hanglemezek. *20.15:* Katonazene. — **Hétfő, VII. 4.** *19.20:* Előadás. *19.50:* Hanglemezek. *20.50:* Hanglemez. *22:* Cigányzene. — **Kedd, VII. 5:** *18.30:* Postászenekar. *19.10:* Előadás. *19.40:* Mezőgazdasági félóra. *20.10:* Hanglemezek. — **Szerda, VII. 6.** *18.20:* Előadás. *19.15:* Felolvasás. *19.50:* Tánclemezek. — **Csütörtök, VII. 7.** *18.30:* Felolvasás. *19:* Hanglemezek. *19.30:* Utirajz. *20.25:* Hangverseny. — **Péntek, VII. 8.** *19.05:* Cigányzene. *19.30:* Előadás. *20:* Hanglemezek. — **Szombat, VII. 9.** *19:* Előadás. *19.30:* Mezőgazdasági félóra. *20.25:* Hanglemezek.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU" MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

MAYER EMIL.

Nyomatott az Europa Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság körforgógépein. (Igazgató: Schmidek Tibor dr.) Budapest, Ó-utca 12.